

(عسین پرهیزکار- سبزوار)

-۵

تضاد: «صبح و شام» و «روز و شب» / «کف» مجاز از «دست» / مراجعات نظری: «انگشت، دهان، دست» و «سر و چنار» / حسن تعلیل: «شاعر خورشید را مانند مشعلی در دست آسمان می‌داند که با روشنایی آن بی معشوق می‌گردید». ← علت وجود خورشید در آسمان به نظر شاعر / کنایه: «انگشت بر دهان داشتن» / کنایه از «متعجب بودن، حیران بودن» و «با صد دیده طلبیدن» / کنایه از «بسیار طالب بودن»، «بسیار دنبال کسی رفتن» / استعاره و تشخیص: «انگشت داشتن سرو»، «دیده داشتن آسمان»، «دست داشتن چنار» و «کف (دست) داشتن آسمان»

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(علیرضا پعفری- شیراز)

-۶

الف) باد خزان کی رونق بُستان را ببرد.
د) خونش را به جوش آورد.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۱۵)

(مرتضی منشاری- اربیل)

-۷

عبارت صورت سؤال و گزینه «۳»، به روزی رسانی خداوند و گستردگی خوان الهی اشاره دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: همه پدیده‌ها، آفرینش عشق الهی هستند.
گزینه «۲»: روزی من از خوان مردم می‌رسد.
گزینه «۴»: در بارگاه عدالت، خوان‌های زیادی دارم.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۲)

(مریم شمیرانی)

-۸

معنی عبارت مشخص شده این است که «جز من کسی را ندارد» و این معنی در گزینه «۱» دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: با بی اعتنایی خدا، دست از خواهش برنمی‌دارم.
گزینه «۳»: هیچ راه امیدی جز درگاه خدا ندارم.
گزینه «۴»: راهی دگر جز کوی خداوند نمی‌شناسم.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۲)

فارسی ۳

-۱

(احسان پرگار- رامسر)

در گزینه «۴»، معنی تمام واژه‌ها درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: وسیم: دارای نشان پیامبری

گزینه «۲»: اعراض: انصراف، روی‌گردانی، روی گرداندن از چیزی

گزینه «۳»: قدم: قدم نهادن، فرارسیدن، آمدن (اقدام: جمع قدم‌ها)

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

-۲

(مریم شمیرانی)

املای صحیح کلمه «سرگشتنگان» است.

(فارسی ۳، املاء، مشابه صفحه ۱۳)

-۳

(مرتضی منشاری- اربیل)

در گزینه «۴»، «است» پس از «سنگی» (فعل اصلی) است و کمکی نیست.

سنگی ← سنگی [است]

شکسته سنگ ← سنگ شکسته؛ این ترکیب وصفی است و «شکسته» فعل محسوب نمی‌شود بلکه صفت است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: نشسته ← نشسته [است]

گزینه «۲»: مانده ← مانده [است]

گزینه «۳»: نافته ← نافته [است]

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

-۴

(العام محمدی)

وازگان گزینه «۴»، هم‌آوا ندارند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «خوان: سفره، بن مضارع از مصدر «خواندن» / خان: سرور، آقا» و «ثنا: ستایش / سنا: نور، روشنایی»

گزینه «۲»: «بهر: برای / بحر: دریا» و «قربت: نزدیکی / غربت: دوری، بیگانگی»

گزینه «۳»: «صبای: بادی که از جانب شمال شرقی می‌وزد و سبب رویش گیاهان می‌گردد. سبا: سرزمین سبا» و «حیات: زندگی / حیاط: فضای اطراف خانه»

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۱۵)

(مریم شمیران)

-۱۳

«شد» در گزینه «۲»، فعل استنادی و در گزینه‌های دیگر در معنای «رفت» است.

(فارسی ا، زبان فارسی، صفحه ۳۳۳)

(سعید کلچیش زمانی)

-۹

با توجه به مفاهیم مطرح شده در گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»، همگی به نوعی با بیت صورت سؤال، نزدیکی دارند، اما گزینه «۳» می‌گوید: متفاوت و پرشمار انگاشتن اجزای عالم، حاصل خیال است و وحدت حاصل یقین و شگفت است که یار ما وحدت و کثرت را با هم دارد.

شرح گزینه‌های دیگر

(مسن وسلی - ساری)

-۱۴

در بیت گزینه «۱»، «ستم کاری» ← «ستم کار هستی» بنابراین واژه «مرکب» است.

/ تخم ستم، کاری: دانه ستم را می‌کاری («کاری» فعل دوم شخص مفرد است.)

شرح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «نیک‌نامی» وندی - مرکب

گزینه «۳»: «رهروی» وندی - مرکب

گزینه «۴»: «رهبری» وندی - مرکب

(فارسی ا، زبان فارسی، صفحه ۱۸)

گزینه «۱»: این بیت می‌گوید که مانند تو وجود ندارد. (که مطابقتی ضمنی با نتوان شبه تو گفتن دارد.)

گزینه «۲»: این بیت می‌گوید: تو برتر از تصورات ما هستی و من معدوم از وصف و مدح تو.

گزینه «۴»: او از تصورات ما برتر است و هیچ کس قادر به فهم او نیست.

(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۱۰)

(سید بهمن طباطبائی نژاد)

-۱۵

بیت «الف»: جناس «بازار و بیزار» / بیت «ب»: «گندم خال» تشبيه (این بیت تلمیح هم دارد.) / بیت «ج»: تنها بیتی که حسن تعلیل دارد، علت گردن دراز کردن آهشی

صرحایی را کمند زلف یار می‌داند که علتی است شاعرانه و ادبی (بیت تشبيه هم دارد.) / بیت «د»: ایهام: «دستان» دو معنا دارد: ۱- دست‌ها ۲- نیرنگ و فریب (بیت

جناس هم دارد.) / بیت «ه»: تلمیح به داستان حضرت موسی (ع)

(فارسی ا، آرایه، ترکیبی)

(مرتضی منشاری - ارجیل)

-۱۰

در بیت صورت سؤال آمده که بهترین کار برای بندۀ آن است که از کوتاهی و عجز خوش در سپاس‌گزاری خدا، به درگاه او عذر و نیاز آورد؛ از ایات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» نیز همین مفهوم دریافت می‌شود، اما گزینه «۳»، می‌گوید که اگر جانم جاودان و تا ابد نیز عذرخواهی کند، نمی‌تواند عذر این گناه را به جای آورد.

(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۱۲)

فارسی ۱

(احسان برزکلر - رامسر)

-۱۶

«سیاست‌نامه» از «خواجه نظام الملک توسي» است.

(فارسی ا، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۶)

(احسان برزکلر - رامسر)

-۱۱

تمام واژه‌های گروه «ب»، درست معنا شده‌اند و معنای تمام واژگان گروه «د» نادرست است.

(مریم شمیران)

-۱۷

«یکی زلزله» نقش متمم دارد، زیرا «به مانند» حرف اضافه است.

(فارسی ا، زبان فارسی، صفحه ۱۲ و ۱۳)

(الف) هنگامه: غوغاء، داد و فریاد، شلغوغی، جمعیت مردم

(مریم شمیران)

-۱۸

مفهوم مشترک مصراحت صورت سؤال و گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» آن است که شکر نعمت باعث افزایش نعمت می‌شود، در حالی که در گزینه «۱»، شاعر به مخاطب می‌گوید، چون خدا تو را محتاج کسی نکرد، به شکر این نعمت مردم را از در خویش مران.

(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۲۴)

(مسن اصغری)

-۱۲

شرح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: معلوم ← مألوف

گزینه «۲»: بهر مودت ← بحر مودت

گزینه «۴»: مخزول ← مخدول

(فارسی ا، املاء، صفحه‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۵)

(درویشعلی ابراهیمی)

-۲۵

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چرا انسان چیزی را می‌گوید که باعث پشیمانی می‌شود!» درست است.

گزینه «۲»: «هرگاه فرومایگان به فرماندهی رسیدند، شایستگان به هلاکت رسیدند!» درست است.

گزینه «۴»: «همانا عاقل به نماز بسیار و روزه‌ی طولانی نگاه نمی‌کند!» درست است.

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۲۶

ترجمه‌ی عبارت: «پدرم مرا صدا زد و با سخنی نیکو با من صحبت کرد!»

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

(حسین رضایی)

-۲۷

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «غالیة- رَخِيص» متضاد هستند.

گزینه «۲»: «يَفْتَحُ- يُعْلَقُ» متضاد هستند.

گزینه «۳»: «الْبَعِيدُ- قَرِيب» متضاد هستند.

(عربی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

(رضا معصومی)

-۲۸

سه کلمه داده شده اسم روزهای هفتگه هستند، در حالی که «الْأَبْعَةُ» از اعداد ترتیبی و به معنای «چهارم» است.

(عربی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

(رضا معصومی)

-۲۹

«بقیه یا آن‌چه که بیش از نیاز است» می‌تواند تعریفی برای «النفایة» باشد.

(عربی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۹)

(رضا معصومی)

-۳۰

عبارت صورت سؤال می‌گوید نعمت‌های خدواند گسترشده و ریزاند، بیت چهارم هم مفهوم مشابهی دارد.

(عربی (۱)، مفهوم، صفحه ۳)

(سعید کنج‌بشن زمانی)

در همه گزینه‌ها توصیه به آموزش و آموختن شده است، اما در گزینه «۱»، توصیه به شنیدن پند، باز است.

(فارسی ا، مفهوم، مشابه صفحه ۱۷)

-۱۹

(کاظم کاظمی)

خودستایی و خودشیفتگی مضمون مشترک ابیات «۲، ۳ و ۴» است، اما در بیت گزینه «۱»، شاعر از مفارقت و دوری گزیند افراد استقبال می‌کند و این کار را بر مصاحب با آنان ترجیح می‌دهد.

(فارسی ا، مفهوم، مشابه صفحه ۱۲)

-۲۰

عربی زبان قرآن (۱)

(فربیه علیپور)

-۲۱

«الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي»: سپاس برای خدایی است که «خَلَقَ» آفرید / «السَّمَاوَاتِ»: آسمان‌ها / «الْأَرْضُ»: زمین / «جَعَلَ»: قرار داد / «الظَّلَمَاتِ»: تاریکی‌ها

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۱)

(حسین رضایی)

-۲۲

«أَنْظُرْ»: بنگر (فعل امر) / «مَا قَالَ»: آنچه گفته است / «لَا تَنْظُرْ»: ننگر (فعل نهی)

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۷)

-۲۳

(سید محمدعلی مرتفعی)

«أَخْبَرَنَا»: ما را با خبر کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مُوَظَّفٌ»: کارمندی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «وَقْعَ»: اتفاق افتاد، رخ داد / «قَاغَةِ الْمَطَارِ»: سالن فرودگاه / «أَسْرَغَنَا»: شتافتیم / «جَمِيعًا»: همگی

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

(فائزه کشاورزیان)

-۲۴

«مَسْؤُلُو مدینتنا»: مسؤولان شهرمان (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يَشَكُرُونَ»: تشکر می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الْمَرَاقِقُ الْعَامَةُ»: تأسیسات عمومی

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۱۲)

ترجمه متن:

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۳

«ما در عصر حاضر، باید از پیروی کردن هواي نفس دوری نماییم!» صحیح است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «هرآن‌چه که زیاد دوستش می‌داریم، با حق مخالفت می‌کند و حدود الهی را رد می‌نماید!» نامناسب است.

گزینه «۲»: «تقدیم کردن قربانی‌ها به بت‌ها برای کسب رضایت ایشان، امری زشت است!» نامناسب است.

گزینه «۴»: «شرک همان نقطه‌ی مقابل دین حق جو است!» به عنوان مفهوم متن، نامناسب است.

(عربی (ا)، درک مطلب، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۴

موضوعی که در متن نیامده است: نتیجه‌ی برگرفتن بتی به جای خدا

(عربی (ا)، درک مطلب، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۵

«شدیده» صفت است، نه مضاف‌الیه.

(عربی (ا)، درک مطلب، ترکیبی)

(فائزه کشاورزیان)

-۳۶

تشریف گزینه‌های دیگر:

در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «نضره، متراکم، جملیة» صفت هستند.

(عربی (ا)، قواعد اسم، صفحه‌های ۲ و ۳)

(فائزه کشاورزیان)

-۳۷

در گزینه «۳»، حرف «لا» فعل نهی ایجاد کرده است. لا تکشیفی: آشکار نکن!

(عربی (ا)، قواعد فعل، صفحه ۸)

(محمد صادر محسنی)

-۳۸

«رسائل» اسمی جمع است که به عنوان محدود آمده است، بنابراین عدد آن نمی‌تواند «عشرین» باشد، زیرا برای این عدد، باید محدود مفرد آورده شود.

(عربی (ا)، قواعد اسم، صفحه‌ی ۱۵)

«پیامبر (ص) پس از این که مکه را فتح کرد، قوم خود را از عبادت بت‌ها نجات داد، او اقدام به خراب کردن بت‌ها از اطراف کعبه نمود، هنگامی که (تعادشان) به ۳۶۰ بت رسیده بودا پیش از آن، مردم بت‌هایی را می‌پرستیدند که نه ضرر می‌زدند و نه سود می‌رسانند، آنان می‌گفتند که پدران خویش را دیده‌اند که بت‌ها را می‌پرستیدند و ایشان نیز بر آن (شیوه) باقی مانده‌اند. عجیب است که بت‌ها در عصر حاضر نیز در زندگی مسلمانان وجود دارند، ولی آنان بت‌هایی از (جنس) سنگ نیستند، نظری بت‌های مکه و غیر آن، بلکه آن، هر چیزی است که انسان آن را در زندگی اش ثابت می‌گیرد (در حالی که) تغییر نمی‌پذیرد، و با اهمیت (می‌گیرد، در حالی که) چیزی بر آن پیشی نمی‌گیرد، اگر جه بآ حق مخالفت نموده و خداوند را خشمگین سازد، پس این چیز به بتی تبدیل می‌شود که انسان آن را به جای خدا عبادت می‌کند! گاهی چیزی را طلب می‌کنیم و رغبت شدیدی به آن داریم، ولی آن از حدود خداوند و حقوق بندگانش تجاوز می‌نماید، در این هنگام، ما هواي خود را بتی گرفته‌ایم که به جای خداوند آن را می‌پرستیم! پس این آیه شریفه معیار و میزان در این زمینه است: و از میان مردم، کسانی هستند که معبدانی را به جای خدا برمی‌گزینند، آنان را مانند خدا دوست دارند، و کسانی که ایمان آورده‌اند، عشقشان به خدا شدیدتر است!»

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۱

«مردم این روزها بت‌های سنگی و چوبی را می‌پرستند!» که با توجه به قید «هذه الأيام» نادرست است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: برخی از مردم خدا را کمتر از چیزهای مادی و غیر مادی دوست دارند!

گزینه «۳»: پیامبر از عبادت بت‌ها در جزیره عرب جلوگیری نمود! گزینه «۴»: مردم بت‌هایی را می‌پرستیدند که هیچ سود و ضرری در آن‌ها نبود!

(عربی (ا)، درک مطلب، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

-۳۲

سؤال: «تعداد ..... به ۳۶۰ رسیده بود!»

پاسخ: « بت‌ها در اطراف کعبه در مکه»

(عربی (ا)، درک مطلب، ترکیبی)

(مبوبه ابتسام)

-۴۳

افزایش خودشناسی و معرفت به رابطه انسان با خدا ← درک بیشتر فقر و نیازمندی به خدا ← افزایش بندگی و عبودیت برای همین است که پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند: «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرَقَةً غَيْرَ أَبْدَأُ». (دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

(ابوالفضل امدادزاده)

-۴۴

با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات و اسماء او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. از همین رو پیامبر (ص) فرموده است: «تَنَعَّمُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَ لَا تَنَعَّمُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ: دَرْ هُمْ كُلِّ شَيْءٍ تَفَكَّرُ كُلِّ شَيْءٍ، وَ لَا تَنَعَّمُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ: دَرْ هُمْ كُلِّ شَيْءٍ تَفَكَّرُ كُلِّ شَيْءٍ». (دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۳)

(فریدن سماقی - لرستان)

-۴۵

هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌بابیم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند. با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرا می‌خواند و راههای اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرا می‌خواند فرا می‌خواند و راههای گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد. (دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

(ابوالفضل امدادزاده)

-۴۶

یک موجود، فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست، که خودش ذاتاً موجود باشد. پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده هستند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

(مبوبه ابتسام)

-۴۷

با توجه به آیه «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ»، خداوند منشأ بیدایی و آشکاری جهان است و ما به واسطه او آشکار شده‌ایم و هر چیز در جهان تجلی بخش خدا و بیانگر وجود خالق یکتاً است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

(سیر محمدعلی مرتضوی)

-۴۹

«در کتاب شیمی، سیزده درس وجود دارد، هر درسی چهار صفحه دارد.» بنابراین کتاب شیمی، ۵۲ صفحه (اثنتان و خمسون صفحه) دارد. دقت کنید که در اعداد معطوف در زبان عربی، یکان قبل از دهگان می‌آید.

(عربی (۱)، قواعد اسم، صفحه ۱۵)

(مهید همایی)

-۴۰

«الاولی» عدد ترتیبی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در سایر گزینه‌ها: «اثنین، أربع عشرة و واحدة» همگی عدد اصلی هستند.

(عربی (۱)، قواعد اسم، صفحه ۱۶)

دین و زندگی (۳)

(مرتضی مسنه‌کبیر)

-۴۱

هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌بابیم و حضورش را درک می‌کنیم و به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند. با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرا می‌خواند و راههای گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد. یکی از این راههای تفکر درباره نیازمند بودن جهان، در پیدایش خود، به آفریننده و خالق است.

هدف رسیدن به معرفت عمیق، قابل دسترس است؛ به خصوص برای جوانان و نوجوانان؛ زیرا پاکی و صفائی قلب دارند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۲)

(ابوالفضل امدادزاده)

-۴۲

آیه ذکر شده در صورت سؤال به نیازمندی موجودات به خداوند و این که موجودات پیوسته از خداوند درخواست رحمت دارند اشاره دارد، زیرا همیشه نیازمند او هستند. پس فهم آیه «يَا اتَّهَا النَّاسُ انتِمُ الْفَقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ» ما را به فهم عبارت «يَسَّأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ»، به مفهوم نیازمندی دائمی و پیوسته موجودات جهان به خدا سوق می‌دهد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۸ و ۹)

(ویدئو کاغذی)

-۵۳

کامل‌ترین تعبیر درباره هدف زندگی انسان که همان «زندگی به خاطر خدا» است، تعبیر خود خداوند می‌باشد که می‌فرماید: «قل انَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْبَابِي وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ: بَكُوْنَ نَمَازَمْ وَ تَمَامِي أَعْمَالَمْ وَ زَنْدَگِي وَ مَرْغَ منْ بَرَى خَدَاستَ كَه بِرُورِدَگَارِ جَهَانِيَانِ است.»

(دین و زندگی ا، درس ا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(منطقی مفهی‌کنی)

-۴۸

ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات موضوعات محدود را دارد. انسان‌های آگاه (دان) دائمًا سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.

(دین و زندگی ۳، درس ا، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(مفهوم ابتسام)

-۵۴

انجام کارهای دنیوی برای رضای خدا، نزدیک شدن جان و دل به خدا را به همراه دارد و نتیجه نزدیکی جان و دل به خدا، آبادی سرای آخر است.

(دین و زندگی ا، درس ا، صفحه ۱۹)

(ممدر رضایی‌بقا)

-۴۹

استدلال نیازمندی موجودات به خدا در پیدایش، نمی‌گوید که «هر موجودی» به آفریننده نیاز دارد، بلکه هر پدیده‌ای به پدیدارنده نیازمند است. عبارت قرآنی «لَا تُدْرِكُ الْأَبْصَارُ؛ چَشْمُهَا إِوْ رَا درْنَمِي يَابِنَد» بیان می‌دارد که خداوند را نه تنها در این دنیا نمی‌توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی‌توان او را با این چشم مشاهده کرد.

(دین و زندگی ۳، درس ا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(سید احسان هندی)

-۵۵

عبارة «خداوند آن چه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است»، بیانگر جایگاه و منزلت انسان در نظام هستی است و پرهیز از گناه و زشتی، به «گرایش به خیر و نیکی» از سرمایه‌های رشد اشاره دارد.

(دین و زندگی ا، درس ۲، صفحه ۲۵)

(ممدر رضایی‌بقا)

-۵۰

اگر اندکی دقت کنیم، در می‌یابیم که یک تفاوت بین ادین میان این دو رابطه وجود دارد. مسجد با ساخته شدن، از بنای نیاز می‌شود، اما موجودات چنین نیستند و پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند (وابستگی در هر لحظه).

رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است.

(دین و زندگی ۳، درس ا، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(ویدئو کاغذی)

-۵۶

و جdan با محکمه‌هایش، انسان را از راحت‌طلبی بازمی‌دارد. شیطان سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فربی دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد.

(دین و زندگی ا، درس ۲، صفحه‌های ۲۶ و ۲۸)

(سید احسان هندی)

-۵۱

آیه مذکور به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش، بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.

(دین و زندگی ا، درس ا، صفحه ۱۵)

(مفهوم ابتسام)

-۵۷

باید دقت کنیم همه موارد از راه‌های فربی شیطان است، به‌جز «گزینه ۳۳»؛ زیرا آن‌چه راه فربی شیطان است، «زیبا و لذت‌بخش نشان دادن گناه» است، نه «دنیا».

(دین و زندگی ا، درس ۲، صفحه ۲۸)

(ممدر رضایی‌بقا)

-۵۲

کسی که فکر می‌کند داشتن شهرت مهم است، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد. اختلاف در انتخاب هدف‌ها، ریشه در نوع اندیشه انسان دارد.

(دین و زندگی ا، درس ا، صفحه ۱۶)

(مفهوم ابتسام)

-۵۸

نفس اماره مانع پیروی از عقل و وجودن است. در نتیجه، نقطه مقابل نفس اماره، هم عقل است و هم وجودن (نفس لوما) که در آیه «وَ لَا أَقِسْمُ بِالنَّفْسِ الْوَمَاءِ» مورد نظر است. نفس اماره برای رسیدن به لذت‌های زودگذر انسان‌ها را به گناه دعوت می‌کند.

(دین و زندگی ا، درس ۲، صفحه ۲۸)

(شعباب اثاری)

-۶۳

ترجمه جمله: «این باور وجود دارد که احداث فزاینده کارخانه‌ها در این ناحیه حیات وحش را به مخاطره می‌اندازد. به همین دلیل مردم مقابله دفتر ریاست جمهوری تجمع می‌کنند.»

- (۱) به مخاطره انداختن
 (۲) افزایش دادن
 (۳) محافظت کردن
 (۴) تقسیم کردن

(واژگان)

(ممدر، رضایی، بقا)

-۵۹

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد. این موضوع بیانگر «من» ثابت است که تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.

اما دقت کنید که روح انسان، تغییر می‌پذیرد و می‌تواند فضیلت‌ها یا رذیلت‌ها را کسب کند.

(دین و زنگی، درس ۳، صفحه ۱۳۵)

(پوادار مؤمنی)

-۶۴

ترجمه جمله: «مطلوب معمول، دولت ترکیه تلاش می‌کند، اگرچه نمی‌تواند، تغییر در نرخ‌های مبادله ارز را کنترل کند.»

- (۱) خلق
 (۲) تغییر
 (۳) تأسیس
 (۴) پذیرش

(واژگان)

(ممدر، رضایی، بقا)

-۶۰

اگر انسان به فضیلت‌ها آراسته شد (علت)، مقرب درگاه خدا و مسجد فرشتگان می‌شود.

نمونه‌هایی از رؤیاهای صادقه را قرآن کریم در ماجراهی حضرت یوسف (ع) ذکر نموده است که خود دلیلی است بر اصلت رؤیاهای راستین از دیدگاه قرآن.

(دین و زنگی، درس ۳، صفحه ۱۳۷)

(رضا کیاسالار)

-۶۵

ترجمه جمله: «شما واقعاً به یک ماشین نیاز دارید، بهخصوص وقتی که در فاصله دوری از نزدیک‌ترین شهر زندگی می‌کنید و به چیزهای ضروری نیاز دارید.»

- (۱) حقیقتاً
 (۲) مخصوصاً، بهخصوص
 (۳) به طور عصبی
 (۴) واقعاً

(واژگان)

(علی شکوهی)

-۶۱

ترجمه جمله: «رزی: گوش کن! به نظر می‌رسد کسی در همسایه (در کناری) را دارد باز می‌کند.»

«استفن: صبر کن! آن را چک خواهم کرد و به تو اطلاع می‌دهم.»

نکته مهم درسی

برای پیشنهاد و تعارف و کارهایی که در لحظه تصمیم‌گیری می‌شود از الگوی « فعل ساده + will+» استفاده می‌کنیم.

(علی شکوهی)

-۶۶

ترجمه جمله: «به‌خاطر این‌که اعضای خانواده‌اش بیش از حد ضرور به جاستین توجه می‌کنند، او قطعاً قادر نبوده است انکا به نفسش را افزایش دهد.»

- (۱) علاقه‌مند کردن
 (۲) وقف کردن
 (۳) تمایز دادن
 (۴) افزایش دادن

(واژگان)

(میرحسین زاهدی)

-۶۲

ترجمه جمله: «الف: به آن ساختمان قدیمی نگاه کن. فکر می‌کنم خیلی این و قابل اعتماد نیست.»

«ب: درست است. یک روز فرو خواهد ریخت.»

نکته مهم درسی

برای پیش‌بینی در آینده دور، از « فعل اصلی + will+» استفاده می‌کنیم. دلیل نادرستی گزینه «۲۲» آن است که نهاد جمله یعنی "the building" مفرد است اما از ضمیر "they" برای آن استفاده شده است.

(عبدالرئیس شفیعی)

-۶۷

ترجمه جمله: «رئیس به ما گفت که تمام کارهای ضروری را از موضع قدرت و نیروی بی‌وقفه انجام دهیم.»

- (۱) وزن
 (۲) خطر
 (۳) قدرت
 (۴) فکر

(واژگان)

(کرامر)

پاسخ نامه‌ی اختصاصی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقت عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقت عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقت عام است برگزاری کنترل داشت و آموزش»

(ریاضی مشتق نظم)

-۸۶

تعداد حالت‌هایی که بین **A** و **B** یک نفر دیگر سخنرانی کند به صورت زیر ۴ حالت است:

$$\mathbf{A} - \mathbf{C} - \mathbf{B}, \mathbf{B} - \mathbf{C} - \mathbf{A}, \mathbf{A} - \mathbf{D} - \mathbf{B}, \mathbf{B} - \mathbf{D} - \mathbf{A}$$

در هر یک از این حالت‌ها، نفر چهارم می‌تواند یا ابتدا یا انتها سخنرانی کند بنابراین کلّاً $4 \times 2 = 8$ حالت برای این سخنرانی‌ها وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(ریاضی مشتق نظم)

-۸۷

حروف و، ا، ر، م، ی (به شرط آن‌که ی آخرین حرف باشد) ۵ حرف بی‌ نقطه هستند، پس:

$$\boxed{4} \boxed{3} \boxed{2} \boxed{1} \boxed{1} \Rightarrow 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 1 = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(فاطمه خوییان)

-۸۸

$$\boxed{5} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{1, 3, 7}$$

$$1 \times 5 \times 4 \times 3 \times 3 = 180$$

$$\boxed{6} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{1, 3, 5, 7}$$

$$1 \times 5 \times 4 \times 3 \times 4 = 240$$

$$\boxed{7} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{} \quad \boxed{1, 3, 5}$$

$$1 \times 5 \times 4 \times 3 \times 3 = 180$$

$$180 + 240 + 180 = 600$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(موسی عفتی)

-۸۹

اگر حروف **ho** را یک دسته و حروف **est** را نیز یک دسته در نظر بگیریم داریم:

$$3 \times 2 \times 1 = 6$$

همچنین حروف **ho** و **est** خود نیز دارای جایگشتی مستقل هستند بنابراین:

$$6 \times 3! \times 2! = 6 \times 6 \times 2 = 72$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(محمد بهتریان)

-۹۰

$$\frac{12!}{8! \times 4!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8!}{8! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 11 \times 5 \times 9 = 495$$

$$\frac{6!}{3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3!} = 120$$

$$\Rightarrow 495 - 120 = 375$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(فاطمه خوییان)

-۸۱

طبق اصل ضرب برای مسافت از شهر **A** به شهر **D** ۱۶ طریق وجود دارد:

$$2 \times 4 \times 2 = 16$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(علیرضا پورقلی)

-۸۲

عددی زوج است که رقم یکان آن ۰، ۲، ۴، ۶ یا ۸ باشد. باید دو حالت در نظر بگیریم، این‌که صفر در یکان قرار گیرد یا عدد غیر صفر زوج.

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$$

$$4 \times 4 \times 3 \times 2 \times 2 = 192$$

طبق اصل جمع

$$\underline{120 + 192 = 312}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(موسی عفتی)

-۸۳

اگر **p** ها را یک دسته و **e** ها را نیز یک دسته دیگر در نظر بگیریم؛ با سه حرف دیگر ۵ دسته داریم، بنابراین:

$$\frac{5}{a} \times \frac{4}{e} \times \frac{3}{e} \times \frac{2}{e} \times \frac{1}{e} = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(موسی عفتی)

-۸۴

اگر همواره حرف **a** و **f** در ابتدا و انتهای کلمات بیایند، ۴ حرف دیگر باقی می‌ماند؛ بنابراین:

$$\frac{1}{a} \times \frac{4}{e} \times \frac{3}{e} \times \frac{2}{e} \times \frac{1}{e} \times \frac{1}{f} = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(علیرضا پورقلی)

-۸۵

اعدادی بر ۵ بخش‌پذیرند که رقم یکان آن‌ها ۰ یا ۵ باشد. دو حالت در نظر می‌گیریم، صفر در یکان باشد یا ۵ در یکان باشد.

$$4 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 1 = 1440$$

$$3 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 1 = 1080$$

طبق اصل جمع

$$\underline{1440 + 1080 = 2520}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۵)

(علیرضا پورقلی)

-۹۷

$$\begin{aligned} \frac{1}{x+1} - \frac{1}{x-1} &= \frac{x-1-(x+1)}{(x+1)(x-1)} \\ &= \frac{x-1-x-1}{(x+1)(x-1)} = \frac{-2}{(x+1)(x-1)} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(رهیم مشتاق نظم)

-۹۸

مخرج عبارت را تجزیه کرده و مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$\begin{aligned} 4ax^3 - 9a^3 x &= ax(4x^2 - 9a^2) = ax(2x - 3a)(2x + 3a) = 0 \\ \Rightarrow x &= 0, a = 0, x = \pm \frac{3}{2}a \end{aligned}$$

بنابراین به ازای این مقادیر عبارت تعریف نشده است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(امیر زراندوز)

-۹۹

$$\begin{aligned} x + \frac{2}{x} &= 5 \xrightarrow{\text{دو طرف را به توان ۳ می‌رسانیم}} \\ (x + \frac{2}{x})^3 &= 5^3 \Rightarrow x^3 + 3x^2(\frac{2}{x}) + 3x(\frac{2}{x})^2 + (\frac{2}{x})^3 = 125 \\ \Rightarrow x^3 + 6x^2 + \frac{12}{x} + \frac{8}{x^3} &= 125 \Rightarrow x^3 + \frac{8}{x^3} + 6(x + \frac{2}{x}) = 125 \\ \text{فاکتور از } 6 & \\ \Rightarrow x^3 + \frac{8}{x^3} &= 125 - 30 = 95 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(خاطمه فویمیان)

-۱۰۰

با توجه به محدوده تعریف عبارت گویا نتیجه می‌گیریم که عبارت گویا تنها

به ازای $x = a$ تعریف نشده است. از طرفی چون عبارت مخرج درجه ۲است و چون ضریب x^3 یک است، پس عبارت مخرج به صورت $(x-a)^2$ است، با مقایسه عبارت مخرج و بسط $(x-a)^2$ (داریم:

$$x^3 - 4x^2 - b + 3 = (x-a)^3$$

$$\Rightarrow x^3 - 4x^2 - b + 3 = x^3 - 3ax^2 + a^3$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -4x^2 = -3ax^2 \Rightarrow -4 = -3a \Rightarrow a = \frac{4}{3} \\ -b + 3 = a^3 \Rightarrow -b + 3 = (\frac{4}{3})^3 \Rightarrow -b = \frac{64}{27} \Rightarrow b = -\frac{64}{27} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

ریاضی و آمار (۱)

-۹۱

(خاطمه فویمیان)

حاصل ضرب دو پرانتز به صورت اتحاد تفاضل مکعب دو جمله‌ای است، بنابراین:

$$\begin{aligned} (3x - 2y)(9x^2 + 6xy + 4y^2) &= (3x)^3 - (2y)^3 = 27x^3 - 8y^3 \\ \frac{x=\sqrt[3]{3}}{y=\frac{1}{2}} \rightarrow 27(\sqrt[3]{3})^3 - 8(\frac{1}{2})^3 &= 81 - 1 = 80 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه ۱۵)

-۹۲

(محمد بهیرایی)

کسرهایی را که صورت و مخرج آن‌ها چندجمله‌ای باشند، عبارت‌های گویا می‌نامند؛ اگر متغیری از یک عبارت جبری زیر را دیگر باشد، عبارت گویا نیست. بنابراین عبارت‌های «الف»، «ب» و «ت» گویا هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

-۹۳

(رهیم مشتاق نظم)

اگر عرض قسمت هاشورخورده را x در نظر بگیریم، در این صورت خواهیم داشت:

$$b - x + x + b - x = a$$

$$. x = 2b - a \quad 2b - x = a \quad \text{پس}$$

بنابراین مساحت قسمت هاشورخورده برابر است با:

$$S = (2b - a)(b + a) = 2b^2 + 2ba - ab - a^2$$

$$= 2b^2 + ab - a^2$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

-۹۴

(موسی عقeni)

$$2x^4 + 9x - 18x^2 - x^3 = 2x^4 - x^3 - 18x^2 + 9x$$

$$= x^3(2x - 1) - 9x(2x - 1)$$

$$= (2x - 1)(x^3 - 9x) = (2x - 1)x(x^2 - 9)$$

$$= (2x - 1)x(x - 3)(x + 3)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

-۹۵

(کورش داوید)

$$2x^3(x+2)^2 - 3x^2(x+2)^3 = -x^3(x+2)^3(-2x + 3(x+2))$$

$$= -x^3(x+2)^2(x+6)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

-۹۶

(کورش داوید)

$$\frac{ax+x}{a^2+a} \times \frac{ax^3+2ax^2+a}{-x^3-2x^2-x} = \frac{x(a+1)}{a(a+1)} \times \frac{a(x^3+2x^2+1)}{-x(x^3+2x^2+1)}$$

$$= \frac{x}{a} \times \frac{a}{-x} = -1$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(کتاب آبی)

-۱۰۴

ابتدا قسمت اول عبارت را در $(1-x)$ ضرب و تقسیم می‌کنیم و سپس با استفاده از اتحاد مزدوج، عبارت را ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} A &= \frac{(x-1)(x+1)(x^2+1)(x^4+1)(x^8+1)}{x-1} + \frac{1}{9} \\ &= \frac{(x^4-1)(x^4+1)(x^8+1)}{x-1} + \frac{1}{9} \\ \Rightarrow A &= \frac{(x^8-1)(x^8+1)}{x-1} + \frac{1}{9} \\ \Rightarrow A &= \frac{(x^{16}-1)}{x-1} + \frac{1}{9} \\ \Rightarrow A &= \frac{x^{16}-1}{x-1} + \frac{1}{9} \\ \xrightarrow{x=10} A &= \frac{10^{16}-1}{10-1} + \frac{1}{9} \\ &= \frac{10^{16}-1}{9} + \frac{1}{9} = \frac{10^{16}-1+1}{9} = \frac{10^{16}}{9} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آبی)

-۱۰۵

می‌دانیم اعداد ابتدا و انتهای هر سطر مثلث خیام همواره یک است. بنابراین ابتدا شماره سطر مورد نظر را می‌باییم:

$64+1+1=64$ مجموع اعداد سطر مورد نظر

از طرفی مجموع اعداد سطر n ام از رابطه 2^{n-1} به دست می‌آید، حال داریم:

$$2^{n-1} = 64 \Rightarrow n-1=6 \Rightarrow n=7$$

پس سطر مورد نظر سطر هفتم مثلث است و طبق الگوی مثلث خیام داریم:

۱								
۲	۱	۱						
۳	۱	۲	۱					
۴	۱	۳	۳	۱				
۵	۱	۴	۶	۴	۱			
۶	۱	۵	۱۰	۱۰	۵	۱		
۷	۱	۶	۱۵	۲۰	۱۵	۶	۱	
۸	۱	۷	۲۱	۳۵	۳۵	۲۱	۷	۱

پس بزرگترین عدد سطر بعدی یعنی سطر هشتم عدد ۳۵ است.

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

(کتاب آبی)

-۱۰۶

ضرایب بسط $(a+b)^5$ اعداد سطر ششم مثلث است و اعداد سطر ششم مثلث خیام به صورت ۱ ۱۰ ۵ ۱۰ ۵ ۱ می‌باشد.

$$(a+b)^5 = a^5 + 5a^4b + 10a^3b^2 + 10a^2b^3 + 5ab^4 + b^5$$

که با توجه به بسط بالا، ضریب جمله a^3b^2 برابر ۱۰ است.

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

(کتاب آبی)

-۱۰۱

با استفاده از اتحاد مربع دو جمله‌ای داریم:

$$a^2 + 9b^2 = 6ab \Rightarrow a^2 - 6ab + 9b^2 = 0$$

$$\Rightarrow a^2 - 2 \times a \times (3b) + (3b)^2 = 0 \Rightarrow (a - 3b)^2 = 0$$

$$\Rightarrow a - 3b = 0 \Rightarrow a = 3b \quad (1)$$

حال حاصل عبارت مورد نظر را به دست می‌آوریم:

$$a^2 - 9b^2 \xrightarrow{(1)} (3b)^2 - 9b^2 = 9b^2 - 9b^2 = 0$$

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(کتاب آبی)

-۱۰۲

با استفاده از اتحاد مربع دو جمله‌ای داریم:

$$99^2 + 101^2 = (100-1)^2 + (100+1)^2$$

$$= (100)^2 - 2 \times (100) \times (1) + 1^2 + (100)^2 + 2 \times (100) \times (1) + 1^2$$

$$= 2 \times (100)^2 + 2 = 20002$$

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(کتاب آبی)

-۱۰۳

برای اینکه عبارت $\frac{1}{4} - 6x + 4x^2$ به یک مربع دو جمله‌ای تبدیل شود

چون $4x^2 = (2x)^2$ در عبارت وجود دارد و یکی از جمله‌ها عدد ثابت

است، لذا می‌بایست ۲ برابر حاصل ضرب آن در یک عدد نیز وجود

داشته باشد، لذا عبارت $\frac{3}{2} \times (2x) \times 6x = 2 \times (2x) \times 6x = 24x^2$ همان دو برابر حاصل ضرب

عدد ثابت در عبارت $2x$ است، پس می‌بایست مربع عدد $\frac{3}{2}$ در عبارت

وجود آید. لذا داریم:

$$\left(\frac{-3}{2}\right)^2 = \frac{9}{4} = \frac{1}{4} + 2$$

پس کافیست عدد ۲ را به عبارت اضافه کنیم.

$$\left(2x - \frac{3}{2}\right)^2 = (2x)^2 - 2 \times (2x) \times \left(-\frac{3}{2}\right) + \left(-\frac{3}{2}\right)^2$$

$$= 4x^2 - 6x + \frac{9}{4} = 4x^2 - 6x + \frac{1}{4} + \textcircled{2} \rightarrow$$

عدد اضافه شده

(ریاضی و آمار (ا)، عبارت‌های هیری، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

ریاضی و آمار (۲)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)
طبق قاعدة دمورگان $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$ ~ بنابراین گزاره ۲ جواب است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(فاطمه فویهیان) -۱۱۲
 $\frac{1}{2}$ گزاره‌ای نادرست است، بنابراین:

$\sim(\sim(\frac{1}{2} \in \mathbf{Z})) \equiv \sim(\sim F) \equiv F$
در گزینه «۲» سوره توبه با (بسم الله) شروع نمی‌شود، پس گزاره‌ای نادرست است.
تشرییم گزینه‌ها را دریگیر:

$$\begin{aligned} y = 2x^2 - 3x + 5 &\stackrel{x=0}{\Rightarrow} y = 2(0)^2 - 3(0) + 5 \Rightarrow y = 5 \\ (-2)^4 &= 16, (-3)^3 = 9, \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{\Delta + \gamma}{2} &= 6 \quad \text{میانه} \quad \text{گزینه } ۴ \\ 2, 4, 5, 7, 10, 11 &\Rightarrow \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۳ و ۱۳)

(موسسه عفتی) -۱۱۳
عبارت اول: در ترکیب فصلی اگر حداقل ارزش یک گزاره درست باشد، ارزش گزاره مرکب درست است. چون p گزاره‌ای درست است پس ارزش گزاره مرکب داده شده درست است.

$$\begin{aligned} (\sim r \Rightarrow \sim q) &\equiv T \\ p &\equiv T \\ p &\equiv T \\ (q \vee r) &\equiv F \vee r \end{aligned} \Rightarrow \begin{aligned} (\sim r \Rightarrow \sim q) \vee p &\equiv T \\ (q \vee r) \Rightarrow p &\equiv r \Rightarrow T \equiv T \end{aligned}$$

عبارت دوم: عبارت سوم: عبارت چهارم:

$$\begin{aligned} (r \Rightarrow p) &\equiv T \\ q &\equiv F \\ (p \Rightarrow q) &\equiv F \\ (q \Rightarrow r) &\equiv T \end{aligned} \Rightarrow \begin{aligned} (r \Rightarrow p) \vee q &\equiv T \vee F \equiv T \\ (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow r) &\equiv F \wedge T \equiv F \\ (q \Rightarrow r) &\equiv T \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(فاطمه فویهیان) -۱۱۴
تشرییم گزینه‌ها:

$$\begin{aligned} \sim(p \vee q) \wedge r &\equiv \sim(F \vee T) \wedge r \equiv \sim T \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F \\ \sim r \wedge (p \wedge \sim q) &\equiv \sim r \wedge F \equiv F \\ \sim(p \wedge q) \vee r &\equiv \sim F \vee r \equiv T \vee r \equiv T \\ \sim(q \vee r) \wedge p &\equiv \sim T \wedge p \equiv F \wedge p \equiv F \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۵ و ۱۵)

(موسسه عفتی) -۱۱۵
گزاره شرطی به صورت $q \Rightarrow p$ است که این گزاره با گزاره $\sim p \vee q$ هم‌ارز است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

-۱۰۷

با استفاده از اتحاد مکعب دو جمله‌ای داریم:

$$\begin{aligned} 64x^3 - 48x^2 + 12x - 1 &= (4x)^3 - 3 \times (4x)^2 \times 1 + 3 \times (4x) \times (1)^2 - (1)^3 \\ &= (4x - 1)^3 \end{aligned}$$

حال در عبارت اخیر $x = \frac{2}{3}$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$\begin{aligned} (4x - 1)^3 &\stackrel{x=\frac{2}{3}}{\rightarrow} (4 \times \frac{2}{3} - 1)^3 = (\frac{8}{3} - 1)^3 = (\frac{8-3}{3})^3 \\ &= (\frac{5}{3})^3 = \frac{125}{27} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های ببری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(کتاب آبی)

-۱۰۸

حاصل ضرب دو پرانتز به صورت اتحاد مجموع مکعب دو جمله‌ای است.

$$(2x+1)(4x^2 - 2x + 1) = (2x)^3 + 1^3 = 8x^3 + 1$$

$$\xrightarrow{x=\sqrt[3]{2}} 8(\sqrt[3]{2})^3 + 1 = 8 \times 2 + 1 = 17$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های ببری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(کتاب آبی)

-۱۰۹

ابتدا از عدد ۴ فاکتور می‌گیریم، سپس با استفاده از اتحاد مزدوج در دو مرحله عبارت را تا حد ممکن تجزیه می‌کنیم:

$$\begin{aligned} 4a^4 - 64 &= 4(a^4 - 16) = 4((a^2)^2 - 4^2) \\ &= 4(a^2 - 4)(a^2 + 4) = 4(a - 2)(a + 2)(a^2 + 4) \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های ببری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(کتاب آبی)

-۱۱۰

ابتدا از دو جمله اول، عبارت x^3 و از دو جمله آخر، عدد ۸ را فاکتور می‌گیریم:

$$\begin{aligned} x^4 - 3x^3 + 8x - 24 &= \underbrace{x^3(x-3)}_{\substack{\text{فاکتور گیری عبارت} \\ \text{عدد } 8}} + \underbrace{8(x-3)}_{\substack{\text{فاکتور گیری عبارت} \\ \text{X-3}}} \\ &= (x-3)(x^3 + 8) = (x-3)(x+2)(x^2 - 2x + 4) \end{aligned}$$

اتحاد مجموع مکعب دو جمله

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های ببری، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(کتاب آبی)

-۱۲۱

گزاره جمله‌ای خبری است که دقیقاً دارای ارزش درست یا نادرست باشد.
جمله‌های غیرخبری و همچنین جمله‌های خبری که نتوانیم ارزش آن‌ها را تعیین کنیم، گزاره نیستند.
(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه ۳)

(کتاب آبی)

-۱۲۲

الف) درست است. چون از هر عضو A دقیقاً یک پیکان خارج شده است، پس نمودار بیانگر یک تابع است.
ب) نادرست است. واریانس مجرد انحراف معیار است.
پ) درست است. چارک دوم (Q_2) همان میانه است.
ث) نادرست است. بیشترین تکرار فراوانی (مد) برای عدد ۶ می‌باشد.
(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ و ۳)

(کتاب آبی)

-۱۲۳

تعداد حالت‌های ارزشی n گزاره برابر 2^n است، پس داریم:
 $2^n = 512 = 2^9 \Rightarrow n = 9$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ و ۳)

(کتاب آبی)

-۱۲۴

۱) چون صورت و مخرج چندجمله‌ای است، پس گویا است.
۲) $\sqrt{2} \approx 1/\sqrt{4}$ بوده، بنابراین عدد $1 - \sqrt{2}$ مثبت است.
۳) واریانس داده‌های برابر، عدد صفر است.
۴) تهران، پایتخت ایران است.

باید گزینه‌ای انتخاب کنیم که خود ارزش درست داشته تا نقیض آن نادرست باشد که گزینه «۲» دارای ارزش نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

-۱۲۵

ترکیب عطفی دو گزاره به شرطی درست است که هر دو گزاره آن درست باشد که در گزینه «۲» هر دو گزاره درست است؛ برای اشتباه سایر گزینه‌ها داریم:
۱) همه ماهها ۳۰ روزه نیستند.

$$\frac{1}{4} > 0 \quad (۳)$$

$$\sqrt{(-6)^2} = 6 \quad (۴)$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(موسای عقeni)

$$\begin{aligned} (p \Rightarrow q) \equiv T \\ (q \Rightarrow p) \equiv F \end{aligned} \left\} \begin{aligned} (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv F \\ (p \wedge q) \equiv F \end{aligned} \right\}$$

تشریح گزینه‌ها:

$$\begin{aligned} (\sim p \vee q) \equiv T \\ (\sim p \wedge q) \equiv F \end{aligned} \left\} \begin{aligned} (\sim p \vee q) \Rightarrow (p \wedge \sim q) \equiv F \\ (\sim q \Rightarrow p) \equiv T \end{aligned} \right\}$$

$$\begin{aligned} (p \Rightarrow \sim q) \equiv T \\ (\sim p \Rightarrow q) \equiv T \end{aligned} \left\} \begin{aligned} (p \Rightarrow \sim q) \vee (\sim q \Rightarrow p) \equiv T \\ (p \Leftrightarrow q) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv F \end{aligned} \right\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(امیر زر اندرز)

$$\begin{aligned} (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q \\ \Rightarrow [\sim (p \vee q) \vee \sim q] \equiv [(\sim p \wedge \sim q) \vee \sim q] \equiv \sim q \end{aligned}$$

دققت کنید اگر ارزش q درست باشد، گزاره بالا به شکل $\sim p \wedge T \vee T$ تبدیل می‌شود که ارزش آن درست است، همچنین اگر ارزش q نادرست باشد، گزاره بالا به شکل $(\sim p \wedge F) \vee F$ تبدیل می‌شود که ارزش آن نادرست خواهد بود. پس ارزش گزاره بالا همیشه با ارزش گزاره q بخسان است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(امیر زر اندرز)

با توجه به ردیف اول جدول داریم:

$$[\sim p \wedge (p \Rightarrow q)] \equiv [F \wedge (T \Rightarrow T)] \equiv F$$

پس $A \equiv F$ است. از ردیف دوم جدول نتیجه می‌گیریم که $B \equiv T$ و از ردیف سوم جدول نتیجه می‌گیریم که $C \equiv F$ پس خواهیم داشت:

$$[A \Leftrightarrow (\sim B \wedge C)] \equiv \left[F \Leftrightarrow \underbrace{(F \wedge F)}_F \right] \equiv T$$

$$(A \wedge \sim B) \equiv F$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(کورش (اوری))

هم‌ارزی $(p \wedge q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ نادرست است و به صورت $(p \Rightarrow q) \equiv p \vee \sim q$ درست است. گزاره $(p \Rightarrow q) \equiv \sim p \wedge \sim p \vee q \equiv \sim p$ درست است. تنها هم‌ارزی $p \wedge q \equiv p$ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(رهیم مشتاق نظم)

چون p درست است، ارزش $(r \Rightarrow p)$ درست است. چون q نادرست است پس باید r هم نادرست باشد تا $\sim r \vee q$ درست و در نتیجه $(r \Rightarrow p) \wedge (\sim r \vee q)$ همواره درست باشد. همچنین اگر r نادرست باشد گزاره $r \Leftrightarrow p$ همواره نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

-۱۱۶

-۱۱۷

-۱۱۸

-۱۱۹

-۱۲۶

(کتاب آبی)

$$\begin{aligned} p \wedge \sim q &\equiv T \Rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ \sim q \equiv T \Rightarrow q \equiv F \end{cases} \\ q \vee \sim r &\equiv T \xrightarrow{q \equiv F} F \vee \sim r \equiv T \Rightarrow \sim r \equiv T \\ \Rightarrow r &\equiv F \end{aligned}$$

(الف) $\sim(p \wedge r) \equiv \sim(T \wedge F) \equiv \sim F \equiv T$ (ب) $r \wedge (\sim p \vee q) \equiv F \wedge (F \vee F) \equiv F$ (پ) $p \vee (r \wedge q) \equiv T \vee (F \wedge F) \equiv T \vee F \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

-۱۲۷

(کتاب آبی)

گزاره شرطی $q \Rightarrow p$ فقط زمانی نادرست است که مقدم (p) درست و تالی (q) نادرست باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۶ و ۷)

-۱۲۸

(کتاب آبی)

- (۱) مقدم نادرست و تالی درست است، پس ترکیب درست است.
- (۲) مقدم نادرست و تالی نیز نادرست است، پس ترکیب درست است.
- (۳) مقدم درست و تالی نیز درست است، پس ترکیب درست است.
- (۴) مقدم درست و تالی نادرست است، پس ترکیب نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۶ و ۷)

-۱۲۹

(کتاب آبی)

$$\begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv F \\ r \equiv F \end{cases}$$

۱) $(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv \sim(p \wedge q) \vee r \equiv \sim(T \wedge F) \vee F$ $\equiv \sim F \vee F \equiv T \vee F \equiv T$ ۲) $\sim p \Rightarrow (q \vee r) \equiv p \vee (q \vee r) \equiv T \vee \underbrace{(F \vee F)}_F \equiv T$ ۳) $q \wedge (p \Rightarrow r) \equiv q \wedge (\sim p \vee r) \equiv F \wedge \underbrace{(F \vee F)}_F \equiv F$ ۴) $(p \Rightarrow q) \Rightarrow r \equiv F \Rightarrow F \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

-۱۳۰

(کتاب آبی)

اگر دو گزاره p و q هر دو درست یا هر دو نادرست باشند (همارزش باشند)، آن‌گاه $p \Leftrightarrow q$ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

(مهسا عفتی)

-۱۳۱

(الف) ذخایر معدنی با وجود فراوان بودن در کره زمین، به دلیل ناشناخته بودن بسیاری از این ذخایر و نیز محدود بودن دانش فنی بشر، نامحدود نیستند.
ب) مسئله انتخاب یکی از مهم‌ترین مسائل زندگی و موضوع اصلی علم اقتصاد می‌باشد.

ج) انسان به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن را رفع سازد و پس از رفع آن، احساس رضایت می‌کند.

(اقتصاد، اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۱، ۱۰ و ۱۱)

(سara شریفی)

-۱۳۲

خدمات: آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به وسیله آن نیازها یا خواسته‌هایش را بطرف می‌سازد و غیرملموس و غیرفیزیکی است؛ مانند خدمات حمل و نقل، مشاوره‌های بیمه‌ای به یک کارخانه و تعمیرات. کالاهای واسطه‌ای: هرگاه تولیدگان دیگری برای ادامه فرایند تولید و تبدیل آن‌ها به کالاهای مختلف دیگر، آن‌ها را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند، آن‌ها را کالای واسطه‌ای می‌نامیم، مانند ورقه‌های فولاد در کارخانه تولید اتموپلیل.

کالاهای بادوام: کالاهایی که خودشان مصرف نمی‌شوند بلکه در طول زمان، خدمات آن‌ها مورد مصرف قرار می‌گیرد؛ مانند دستگاه آبمیوه‌گیری در منزل. کالای سرمایه‌ای: کالاهای بادوامی که در فرایند تولید و به وسیله بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته می‌شوند؛ مانند ماشین آلات تولیدی و چرخ‌های خیاطی در کارگاه تولید لباس.

کالای ضروری: کالاهایی که برای تأمین نیازهای اولیه مصرف می‌شوند و فرد به رغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن را تغییر نمی‌دهد؛ مانند دارو (اقتصاد، اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۱۱ تا ۱۵)

(سara شریفی)

-۱۳۳

تومان $20,000,000 - 20,000,000 = 20,000,000$ = سود حاصل از خرید اوراق مشارکت $22,000,000 - 20,000,000 = 2,000,000$ = سود حاصل از خرید اوراق مشارکت $= 2,000,000$ تومان

$\frac{20}{100} \times 20,000,000 = 4,000,000$ = سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بلک اگر این فرد اوراق مشارکت خریداری کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با ۴ میلیون تومانی که می‌توانست از طریق سرمایه‌گذاری در بانک به دست آورد. **تشرییم گزینه‌های دریک:**

گزینه «۱»: اگر این فرد بخواهد خود با تراکتور کار کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با $3,600,000$ ریال $3,600,000 = 3,600,000$ ریال $3,600,000 \times 12 = 36,000,000$ درآمدی که می‌توانست سالانه با اجاره دادن تراکتور کسب کند.

گزینه «۲»: اگر این فرد در زمین خود جو کشت کند هزینه فرصت او برابر خواهد بود با 2000 هزار ریال منفعت حاصل از کشت گندم که از آن صرف نظر کرده است.

گزینه «۴»: اگر این فرد تصمیم بگیرد به دانشگاه برود هزینه فرصت او ۶ میلیون ریال درآمد خالصی است که می‌توانست از طریق کار به دست آورد. (اقتصاد، اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۱۰)

(منصوره هایی زاده)

-۱۳۷

الف) درست است.

ب) نادرست است. سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد، بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر به تولید کمک می‌کند.

پ) نادرست است. میزان کارآفرینی حاصل ضرب نوآوری در خطرپذیری است.

ت) درست است.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(فاطمه فویمیان)

-۱۳۸

نوع دوم از تولید، که صنعت نام دارد از ترکیب و تبدیل مواد حیاتی شده و با محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید؛ مثل صنایع غذایی، پوشاش، پتروشیمی و ... تولید منابع طبیعی با استفاده از ابزار، مربوط به نوع اول تولید است که «احیا» نام دارد.

(اقتصاد، تولید، صفحه ۲۴)

(موسیما آذرکردار)

-۱۳۹

- نادرست است. در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند. به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند.

- درست است.

- درست است.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۵)

(سارا شریفی)

-۱۴۰

- با کمک سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی روابط اقتصادی بین کشورها بیشتر رونق می‌گیرد و حقوق همه طرف‌های درگیر در تجارت جهانی حفظ می‌شود.

بازیگران کلان عرصه اقتصاد با هدف ایجاد، نظم، انصباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی، فعالیت می‌کنند.

بازیگران خرد در عرصه اقتصاد، در تولید محصولات و یا مصرف آن‌ها و مبادله با یکدیگر نقش ایفا می‌کنند.

(اقتصاد، اقتصاد پیست، صفحه ۲۱)

(موسیما آذرکردار)

-۱۴۴

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: از نظر اسلام، اقتصاد در زندگی فرد اهمیت ویژه‌ای دارد؛ اما عقل انسان را به تنهایی برای موفقیت و رسیدن به هدف کافی نمی‌داند.

دلیل فرستادن پیامبران و فلسفه ارائه دین هم همین است. گزینه «۳»: دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکانات‌اشان بهترین‌ها را انتخاب کنند. نتیجه این تلاش فکری، پدید آمدن اندیشه اقتصادی بود که با گسترش و پیشرفت تمدن بشری، تکامل بیشتری یافت و با عنوان «علم اقتصاد» مطرح شد.

گزینه «۴»: در هریک از علوم بشری، دانشمندان با استفاده از روش‌ها و آزمایش‌های مرتبط و مناسب درباره موضوعات و مسائل خاصی مطالعه می‌کنند؛ دانشمندان علوم اقتصادی نیز موضوعات اقتصادی مانند تولید، مصرف، توزیع، ... را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند.

(اقتصاد، اقتصاد پیست، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(فاطمه فویمیان)

-۱۴۵

(الف) این که منابع و امکانات در دسترس انسان، محدود است و انسان هم در بهره‌برداری از این منابع، محدودیت دارد، به عبارت دیگر این منابع و امکانات برای انسان، هم امکان مصارف متعددی دارد و هم با روش‌های مختلفی می‌توان از آن‌ها استفاده کرد. این محدودیت‌ها و ضعیتی را ایجاد می‌کنند که اقتصاددانان به آن «کمیابی» می‌گویند.

(ب) به یقین، ملاک «بهترین بودن» این است که با استفاده از این منابع بتوان بیش ترین میزان منافع را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

(ج) با گسترش و پیشرفت تمدن بشری، اندیشه اقتصادی بشر نیز تکامل بیشتری یافت و با عنوان «علم اقتصاد» در جایگاه یکی از مهم‌ترین دانش‌های بشری و علوم دانشگاهی قرار گرفت.

(د) در هریک از علوم بشری، دانشمندان با استفاده از روش‌ها و آزمایش‌های مرتبط و مناسب درباره موضوعات و مسائل خاصی مطالعه می‌کنند. دانشمندان علوم اقتصادی هم موضوعات اقتصادی مانند تولید، مصرف، توزیع و ... را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند.

(اقتصاد، اقتصاد پیست، صفحه‌های ۹ تا ۱۱ و ۱۵)

(فاطمه فویمیان)

-۱۴۶

$$\text{تومان } 800,000 \times 5 = 4,000,000 = \text{حقوق ماهانه کارکنان}$$

$$\text{تومان } 4,000,000 \times 12 = 48,000,000 = \text{حقوق سالانه کارکنان}$$

$$\text{تومان } 1,800,000 \times 12 = 21,600,000 = \text{هزینه سالانه اجاره کارگاه}$$

$$\text{تومان } 48,000,000 + 30,000,000 = 78,000,000 = \text{هزینه‌های مستقیم}$$

$$\text{تومان } 600 \times 450,000 = 270,000,000 = \text{درآمد}$$

$$\text{تومان } 76,600,000 + 21,600,000 = 98,200,000 = \text{هزینه‌های غیرمستقیم}$$

$$\text{هزینه‌های مستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود حسابداری}$$

$$\text{تومان } 192,000,000 - 78,000,000 = 114,000,000 = \text{سود حسابداری}$$

$$\text{هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود اقتصادی (ویژه)}$$

$$\text{هزینه‌های غیرمستقیم} - \text{سود حسابداری} = \text{سود اقتصادی (ویژه)} \Rightarrow$$

$$\text{تومان } 114,000,000 - 76,600,000 = 115,400,000 = \text{سود اقتصادی (ویژه)} \Rightarrow$$

$$\text{تومان } 115,400,000 = 21,600,000 = \text{سود اقتصادی (ویژه)}$$

(اعظم نوری نیا)

-۱۴۷

علّامه علی اکبر دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۲۰)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۱۴۸

از اواسط دوره قاجار، اندک اندک مباحثی در مورد علل شکست و عقب‌افتدگی ایران در جامعه مطرح شد و تغییراتی در جامعه و ادبیات اتفاق افتاد که طلیعه دوران بیداری بود. شاعران این دوره خود را وقف مردم کردند و به محتوا بیش از صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه نمودند.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: مربوط به دوره بازگشت

گزینه «۳»: مربوط به دوره بازگشت

گزینه «۴»: مربوط به دوره بعد از بیداری

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۰)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۱۴۹

به کار بردن ضرب المثل‌ها و اصطلاحات عامیانه (سیلی نقد را به حلولی نسیبه ترجیح دادن) و زبان ساده این عبارت (که از آثار محمدعلی جمال‌زاده است)، تأثیر نثر ساده و عامیانه دهخدا را به خوبی نشان می‌دهد.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این عبارت ویژگی‌های نثر دوره‌های اول نثر فارسی را داراست و استفاده از سجع و دستور تاریخی (کس را به تو حیلت نیست) در آن دیده می‌شود.

گزینه «۳»: استفاده از عبارتی موزون (زین هر دو نام ماند چو سیمرغ و کیمیا) و آرایه سجع (کجا و کیمیا) در این عبارت، ویژگی سبک قائم مقام است.

گزینه «۴»: مطابقت موصوف و صفت در عبارت «احکام معروفه» از مشخصات سبک هندی است که در این عبارت مربوط به دوره بیداری نیز هنوز به چشم می‌خورد. این عبارت زبان ساده‌ای دارد اما همین مورد، تعلق آن را به دوره بیداری (همزمان با دهخدا) نشان می‌دهد و مربوط به دوره بعد نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۱۵۰

کار منحصر به فردی که قائم مقام در نثر انجام داد، تغییر سبک نگارش و از بین بردن تکلف و تصتعن بود. در عبارت صورت سؤال این ویژگی کاملاً مشهود است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واژگان عربی در متن مذکور: عطاایا، عازم، عطیه و ...

گزینه «۲»: سجع و موزون بودن عبارات، ویژگی اکثر متون ادبی قبل از قائم مقام است.

گزینه «۴»: زبان طنزآمیز، ابداع قائم مقام نیست بلکه قبل از وجود داشته است. علاوه بر این زبان عبارت صورت سؤال چندان هم طنزآمیز نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

علوم و فنون ادبی (۳)

-۱۴۱

عوامل مؤثر بر ایجاد نهضت بازگشت ادبی:

(الف) تاراج کتابخانه اصفهان که سبب شد تعدادی از کتب کتابخانه سلطنتی

به دست مردم افتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهنه برقرار شود.

(ب) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان

(ج) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

(محمدصادق مفسنی)

-۱۴۲

ایرج میرزا، سراینده قطعه «قلب مادر» است که در طنز، هجو و هزل

چیره‌دست بود و نیز در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعار ساده و

روان مهارت بسیار داشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۶)

(قارج از کشور، ۹۳، با تغییر)

-۱۴۳

گروهی از شاعران عهد بازگشت مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و

مجمر اصفهانی، غزل‌سرایی را به تقلید از سبک حافظ، سعدی و دیگر

شاعران سبک عراقی در پیش گرفتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

(محمدصادق مفسنی)

-۱۴۴

موارد نادرست: شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع - سرگذشت حاجی

بابای اصفهانی: جیمز موریه - شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸ تا ۲۰)

(قارج از کشور، ۹۳، با تغییر)

-۱۴۵

عارف قزوینی، شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان عهد مشروطه بود. عرصه هنر

او تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی بود و سوز و شوری که در شعر او نمایان

است، نشان از دردمندی و عشق او به میهن دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۶)

(قارج از کشور، ۹۶، با تغییر)

-۱۴۶

تنها عبارت نادرست، مورد «ب» است:

سبک بازگشت، حد واسط سبک هندی و سبک دوره بعد، یعنی دوره

بیداری، است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶)

(مفهوم اصلی‌تر)

-۱۵۶

پیام متن ستایش عقل و توصیف ارزشمندی آن است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترکیب‌های «سایه عقل»، «سالار خرد» و عبارت «باطن چون غور دنیاست» تشبیه هستند.

توجه: ترکیب «سایه عقل» می‌تواند اضافه تشبیه‌یا اضافه استعاری باشد.

گزینه «۲»: هیچ پناهی مرا به از سایه عقل (نیست) و هیچ کس ...

گزینه «۳»: هیچ پناهی مرا = هیچ پناهی برای من

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

(غارفه‌سازات طباطبایی نژاد)

-۱۵۷

مفهوم بیت گزینه «۴» توصیف موى معشوق است و ارتباطی با شادی و خوش‌باشی شاعر ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(غارفه‌سازات طباطبایی نژاد)

-۱۵۸

در عبارت گزینه «۲» فعل حذف نشده است.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وحش، خصب و منغض از واژگان مهجور در این عبارت‌اند.

گزینه «۳»: کل عبارت در قالب جمله‌ای طولانی بیان شده است.

گزینه «۴»: وزیر و مشیر / معونت و مظاهرت

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(کتاب آبی)

-۱۵۹

در بیت گزینه «۴» شاعر عدم وجود عدل و داد را ویژگی نظام هستی می‌داند و رنج و عذاب اهل فضل را ناشی از این مسئله می‌داند. این نگرشی به غایت بدینانه است؛ زیرا عدم اعتقاد به نظام عادلانه هستی، تحمل بسیاری از مشقت‌ها را ناممکن می‌سازد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

(کلکتور سراسری ۹۵)

-۱۶۰

در بیت صورت سوال و ابیات مرتبط بر این مفهوم تأکید شده است که گوشه‌گیری و دوری گزیدن از مردم، موجب کمال و بلندمرتبگی انسان می‌شود اما در گزینه «۱» دلیل گوشه‌گیری از نظر شاعر متفاوت است؛ به این صورت که گوشه‌گیری باید باعث رهایی از خلق شود نه مشهور شدن در میان آن‌ها.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

(فرهاد علی نژاد)

-۱۵۱

موارد نادرست:

ج) ادبیات به مدد تخييل، منطق معنابي زبان را در هم مى‌ريزد.

د) ادبیات، برای اين که به زبان نقشی هنری ببخشد، از تكرار موسيقابي آواها و عواطف و احساسات انساني نيز بهره مى‌برد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

(فرهاد علی نژاد)

-۱۵۲

در اين عبارت، در مورد قومي، اطلاعاتي داده شده است و شگرد هنري خاصي در آن ديده نمي‌شود.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جان‌بخشی به بهار - تشبیه گل به يادي فراموش شده - آموش داشتن چمن (تشخیص)

گزینه «۲»: جان‌بخشی به درختان با صفات انساني - سینه خشک و سوخته کوير (استعاره و تشخیص)

گزینه «۴»: تشبیه مرگ به حزاونی تنبيل و سمج - تشبیه تن شاعر به شاخه‌ای نازک

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

(فرهاد علی نژاد)

-۱۵۳

بيت گزینه «۳» با توجه به استفاده از مفاهيمی مانند «اسرار»، «مستی»، «بي‌خودی» و «نهفتن راز» بيشتر مرتبط با نوع غنائي و ادبیات عرفانی است ولی ابيات دیگر گزینه‌ها توصيف صحنه‌هایی از جنگ و در قالب حماسی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

(کلکتور سراسری ۹۱)

-۱۵۴

در بیت اين گزینه، «را» علامت «مفهول» است: نفس رعناء، تو را، مانند ستور سركش تا به سراشیب گور، دون دوان مى‌برد.

تشریف گزینه‌های دیگر:

در سه گزینه دیگر، «را» علامت «فکت اضافه» است:

گزینه «۱»: يکي را اجل در سر: اجل در سر يكی

گزینه «۲»: طمع را نهچندان دهان: دهان طمع نهچندان ...

گزینه «۳»: او لوالعزم را تن: تن او لوالعزم

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۸)

(غارفه‌سازات طباطبایی نژاد)

-۱۵۵

در بیت گزینه «۱» تشبیه وجود ندارد.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «بازآمدی» و «برآوردي» در معنای استمراري به کار رفته است.

گزینه «۳»: «بنديگي» و «ازهای مشتق است.

گزینه «۴»: واژگان «خالق» و «خلق» جناس و اشتراق دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۸)

(فرهاد علی نژاد)

-۱۶۶

سبک عراقي از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال سبك غالب متون ادب فارسي بود. موارد ديگر گزينه‌ها از ويزگي‌های کلي ادب فارسي در قرن هشتم هجري هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۶)

(محمد صارق محسنی)

-۱۶۷

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: سلمان ساوجی از سعدی و مولوی تأثیر پذیرفته است و مشنوی‌ای به شیوه نظامی دارد.

گزینه «۳»: يکی از موضوعات كتاب تاریخ گزیده حمدالله مستوفی، تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هـ. ق. است.

گزینه «۴»: جمشید و خورشید، اثر سلمان ساوجی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۷)

(اعظم نوری‌نیا)

-۱۶۸

نام نویسنده هفت اثر در مقابل آن درست و نام نویسنده سه اثر نادرست آمده است:

تاریخ جهانگشا (عظام‌لک جوینی)، تحفة‌الاحرار (جامی)، اخلاق جلالی (جلال‌الدین دوانی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

(محمد صارق محسنی)

-۱۶۹

- جامي نفحات‌الانس را به شیوه تذكرة‌الاولیا عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشت. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفة‌الاحرار یکی از آن‌هاست.

- بهارستان جامی به سبک گلستان سعدی نوشته شده است.

- جمشید و خورشید، اثر سلمان ساوجی است و به تقلید از نظامی سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(کتاب آیین)

-۱۷۰

نام کتاب عراقی با این موضوع، «لمعات» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۵)

علوم و فنون ادبی (۲)

-۱۶۱

(فراج از کشور ۹۷)

كمال‌الدين اسماعيل، مداح جلال‌الدين خوارزمشاه، که خود در سال ۶۳۵ هـ. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد، درباره قتل عام سال ۶۳۳ هـ. ق. مغولان در اصفهان، اين رباعی را سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

-۱۶۲

(فراج از کشور ۹۶، با تغيير)

مثنوی «عشاق‌نامه» اثر فخرالدین عراقی است. او در هر فصل به يكی از مباحث عرفانی می‌پردازد و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان می‌رساند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۵)

-۱۶۳

(فرهاد علی نژاد)

ابن‌يمین، شاعر ابيات مذكور است که در شعر خود، قناعت‌پيشگي و بي اعتباری دنيا را مورد تأکيد قرار داده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

-۱۶۴

(اعظم نوری‌نیا)

- «تذكرة دولتشاه» نوشته دولتشاه سمرقندی، شرح احوال بيش از صد تن از شاعران ايراني از آغاز تا زمان مؤلف است.

- كتاب «تاریخ گزیده» اثر حمدالله مستوفی، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ هـ. ق. در بر می‌گيرد.

- در منظومه «موش و گربه» اثر عبيد زاكاني، ناهنجاري‌های اجتماعی به خصوص در دو طبقه حاكمان و قاضيان به شیوه تمثيل بيان شده است.

- نجم‌الدين رازی كتاب «مرصاد العباد من المبدأ الى المعاد» را در بيان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵، ۱۷ و ۱۹)

-۱۶۵

(فرهاد علی نژاد)

غزل خواجه، بر حافظ نيز تأثیرگذار بوده است؛ آنجا که (حافظ) سروده است: استاد سخن سعدی است نزد همه کس؛ اما / دارد سخن حافظ طرز غزل خواجه

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۶)

(محمد صارق محسنی)

-۱۷۶

عبارت گزینه «۲»: «و از روزگار خود گلایه و شکایت می‌کنیم، درحالی که گناهی ندارد» به عبارت صورت سؤال (داروی تو در تو است و نگاه نمی‌کنی، و درد تو از تو است و احساس نمی‌کنی) نزدیکترین است.

(عربی (۳)، معهود، صفحه ۲)

(سید محمدعلی مرتضوی)

-۱۷۷

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «لنگی - خبر...» نادرست است. (دققت کنید «ما» برای منفی کردن نیامده است و در اینجا به معنی «چیزی که، آن‌چه که» است.)

گزینه «۳»: « مجرّد ثالثی » نادرست است.

گزینه «۴»: «خبر» نادرست است، مبتدای مؤخر برای جمله اسمیه است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۲)

(محمد صارق محسنی)

-۱۷۸

در بیت داده شده، اصلاً فعلی وجود ندارد، پس فاعل و مفعول هم وجود ندارد.

«هم» مضاف الیه و مجرور است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۲)

(سید محمدعلی مرتضوی)

-۱۷۹

«الأطفال» جمع مكسر است و غیر انسان هم نیست، پس اسم اشاره مناسب برای آن، «ولئک» است.

دققت کنید که برای جمعبنای غیر انسان، اسم اشاره معادل مفرد مؤنث استفاده می‌شود؛ مانند: هذه الأجرام، تلك الفَسَاتِين و...

(عربی (۳)، قواعد اسم، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتضوی)

-۱۸۰

ترجمه: «به یکی از دوستان (مؤنث) گفتم: نگذار کسی رازهایت را بداند!» لا تَجْعَلِي (فعل نهی برای للمخاطبة)- يَعْرُفُ (فعل مضارع برای للغائب که به «أحدًا» برمی‌گردد).- كِ (ضمیر برای للمخاطبة که با فعل نهی، هماهنگ است).

(عربی (۳)، قواعد فعل، ترکیبی)

عربی زبان قرآن (۳)

(رضی مخصوصی)

-۱۷۱

«قيمة»: ارزش / «كل أمرٍ»: هر فردی / «ما يحبّنـه»: به آن چیزی است که

آن را خوب (به خوبی) انجام می‌دهد (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۱)

(فائزه کشاورزیان)

-۱۷۲

«يَزْعُمُ»: (در اینجا) گمان می‌کنند / «قاموا بواجباتِهِم»: تکالیف‌شان را انجام

داده‌اند (رد گزینه‌ی ۳) / «أمامَ أولاً دِهِم»: در برابر فرزندانشان / «لَمْ تتحققْ»:

محقق نشده است (رد گزینه‌ی ۱) / «غايتَهُم»: هدفشان (رد گزینه‌ی ۴)

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

(سید محمدعلی مرتضوی)

-۱۷۳

ترجمه «لِيَعْلَم» (آخر فعل مجزوم شده است) به صورت «باید بداند» صحیح

است.

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه‌های ۲ و ۳)

(درویشعلی ابراهیمی)

-۱۷۴

«الْعِظَامُ» جمع مكسر «الْعَظَمُ» (به معنای: استخوان) است.

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۱۴)

(سید محمدعلی مرتضوی)

-۱۷۵

ترجمه گزینه: «بِر هر مؤمنی (واجب) است که در زندگی اش به جز حق را پیروی نکند!» (دققت نمایید که «آلًا يتبعَ» در واقع همان «أنَّ لا يتبعَ» است).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به جای «دواء» باید «داء=مرض، بیماری» قرار بگیرد.

گزینه «۲»: به جای «أكثَر ضررًا» باید «أقلَّ ضررًا= کم ضرر تر» باید.

گزینه «۳»: به جای «غير محمودة» باید «محمودة= پسندیده، ستایش شده» قرار بگیرد.

(عربی (۳)، معهود، ترکیبی)

(میلار هوشیار)

-۱۸۷

تاریخ کامل ایران، اثر سرجان ملکم است.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۸)

(بهروز یهی)

-۱۸۸

یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی سورخ مشهور زمان فتحعلی شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرینین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصر‌نویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد؛ چنان‌که در این باره نوشت: «تاریخ‌نگار را لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند ... فرشته را دیو نخواند و دبو را فرشته نداند ...».

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

(ممدر علی فطیبی)

-۱۸۹

میرزا محمدصادق موسوی، نویسنده تاریخ گیتی گشا، تاریخ زندیه را با اسلوبی مصنوع و دشوار همراه با تملق‌گویی از فرماتزوایان زند نوشته است که این کتاب از نمونه‌های تاریخ‌نگاری سنتی است.

از برجسته‌ترین ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تأکید بر تاریخ سیاسی و نظامی و شرح طولانی زندگی شاهان، جنگ‌ها و فتوحات
- بی‌توجهی به علل و نتایج رویدادها و تحولات تاریخی
- داشتن روحیه تملق و چاپلوسی
- تأکید بر مصنوع و متکلف‌نویسی و پرهیز از ساده‌نویسی
- بی‌توجهی به سنجش و نقد منابع

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۳)

(بهروز یهی)

-۱۹۰

استناد تاریخی شامل کلیه مکاتبات حکومتی، فرمان‌ها، معاهدات سیاسی، نامه‌های شخصی و اداری، استناد مالی و قضایی، گزارش‌های اقتصادی، فرهنگی، نظامی و حقوقی می‌شوند.

در بسیاری از کشورهای جهان، محلی برای نگهداری، حفاظت، مرمت، طبقه‌بندی و آماده‌سازی استناد و استفاده محققان ایجاد شده است که به آن آرشیو گفته می‌شود.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۱۳)

(میلار هوشیار)

-۱۸۱

تاریخ‌نگاران جدید تلاش می‌کردند از نتایج تحقیقات علمی چون باستان‌شناسی، زبان‌شناسی و ... در مطالعه تاریخ بهره‌مند شوند.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

(ممدر علی فطیبی)

-۱۸۲

با گسترش فعالیت علمی شرق‌شناسان، کتبیه‌های بیستون و طاق بستان رمزگشایی شد و اطلاعات دقیق و جدید درباره تاریخ ایران به دست آمد.

- جنگ‌های ایران و روسیه در دوره پادشاهی فتحعلی شاه قاجار، توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۳ و ۴)

(بهروز یهی)

-۱۸۳

اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار منتشر کرد و چند سال بعد امیرکبیر روزنامه

وقایع اتفاقی را منتشر کرد که بعداً به روزنامه دولت علیه ایران تغییر نام داد. بدلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند که نسخه‌هایی از آن‌ها به صورت مخفیانه به داخل ایران می‌رسید.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

(مهسیما گذرکردار)

-۱۸۴

ماثرالسلطانیه: کتاب تاریخی اثر عبدالرزاق بیگ دنبلي خویی به اوجاقت قسم: خاطرات دوره جمهوری اسلامی از محمدبیهمن بیگی سیاحت‌نامه زین‌العابدین مراغه‌ای: از کتاب‌های داستانی‌ها و رمان نورالدین پسر ایران: خاطرات سید نورالدین عافی

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۸ تا ۱۱)

(میلار هوشیار)

-۱۸۵

«من زنده‌ام»، عنوان خاطرات دوران اسارت معصومه‌آباد (آزاده دوران دفاع مقدس) است که مربوط به دوره جمهوری اسلامی می‌باشد.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه ۹)

(مهسیما گذرکردار)

-۱۸۶

تشریح عبارت‌های نادرست:

- سفرنامه‌نویسی در عصر قاجار گسترش فراوانی یافت و این آثار حاوی اطلاعات ارزشمندی پیرامون مسائل اقتصادی، مانند مالیات، گمرک، راه‌ها و ... بود.

- توضیح ارائه شده در مورد (ب) درباره خاطرات از منابع تاریخی دوره معاصر است.

(تاریخ ۳، تاریخ‌گاری و گونه‌های منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۱ و ۹)

(ممدر علی فطیبی)

-۱۹۶

به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت‌وآمد افراد وجود دارد، حوزه نفوذ آن سکونتگاه می‌گویند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۹)

(ممدر علی فطیبی)

-۱۹۷

با توجه به سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها در اروپا، تعداد و تنوع خدمات در هاملت (دهی که کلیسا ندارد) از روستا، شهرهای کوچک، متوسط و منطقه‌ای و پایتحت کمتر است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

(موسسا عقeni)

-۱۹۸

- آداب و رسوم و شیوه زندگی در شهر و روستا متفاوت است. در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر است. (فرهنگ و مناسبات اجتماعی)
 - در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی و وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است. (فرهنگ و مناسبات اجتماعی)
 - در روستاها خدمات، امکانات و تسهیلات نسبت به شهرها کمتر و محدود‌تر است. (دسترسی به خدمات و تسهیلات)

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۷ و ۹)

(بهروز یهی)

-۱۹۹

در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه شهرها و روستاها بوده است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳)

(بهروز یهی)

-۲۰۰

سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است و بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی در کشورهای این نواحی، به علت مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر و به دنبال صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

جغرافیا (۳)

(ممدر ابراهیم مازنی)

-۱۹۱

در حال حاضر ناحیه آمریکای شمالی با ۸۱/۵ درصد شهرنشینی، بیشترین درصد شهرنشینی را در جهان به خود اختصاص داده است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

(بهروز یهی)

-۱۹۲

مقر هر روستا یا شهر، هسته اولیه آن را شامل می‌شود و در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را دارند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲)

(موسسا عقeni)

-۱۹۳

تشرییف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی فعالیت می‌کنند اما در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های صنعتی و خدماتی مشغول به کارند.

گزینه «۲»: در برخی از کشورهای اروپایی، سکونتگاه‌هایی با بیشتر از ۲۰۰۰ نفر جمعیت، شهر محسوب می‌شوند.

گزینه «۳»: در شهرها امکانات، متنوع و گسترده است؛ در حالی که این خدمات و تسهیلات در روستاها کمتر و محدود‌تر است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۶ و ۷)

(موسسا عقeni)

-۱۹۴

مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست. سکونتگاه‌ها را بر اساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌کنند) طبقه‌بندی می‌کنند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۶ و ۷)

(بهروز یهی)

-۱۹۵

منظور از هسته اولیه مکانی است که مردم بر حسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است و موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲ و ۳)

(موسیما آذرکلدار)

-۲۰۶

اساس زندگی در مصر باستان بر کشاورزی استوار بود؛ مردم مصر در کشتزارهای اطراف نیل که متعلق به فرعون‌ها، کاهنان و مقام‌های حکومتی بود، گندم، جو، خرما و دیگر میوه‌ها کشت می‌کردند.

(تاریخ (ا)، پیدایش تمدن بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۰)

(سیدعلیرضا احمدی)

-۲۰۷

بودا از چهار حقیقت عالی سخن به میان آورد که عبارت بود از: ۱- زندگی سراسر درد و رنج بی‌پایان است. ۲- سرچشمه این درد، آرزو و خواستن است. (نه طبیعت و تاریکی) ۳- تنها با رسیدن به «نیروانا» می‌توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد. ۴- از هشت راه مقدس می‌توان به نیروانا رسید.

(تاریخ (ا)، هند و چین، صفحه ۳۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

-۲۰۸

اساس تعالیم کنفوشیوس این بود که مردم چگونه باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را ترویج دهند. ژنگ (ملقب به شی هوانگ تی) به شدت با اندیشه این اندیشمند مخالفت کرد و دستور داد آثارش را بسوزانند.

(تاریخ (ا)، هند و چین، صفحه‌های ۴۱ و ۴۰)

(محمدعلی فطیبی)

-۲۰۹

اولین دوره بازی‌های موسوم به المپیک در سال ۷۷۶ ق.م (عصر تاریکی) انجام شد.

(تاریخ (ا)، یونان و روم، صفحه ۵۵)

(موسیما آذرکلدار)

-۲۱۰

پس از آن که امپراتور کنستانتینیش شهر بیزانسیوم را به پایتختی برگزید، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. روم شرقی تا سال ۱۴۵۳ م که پایتخت آن توسط امپراتوری مسلمان عثمانی فتح شد، دوام آورد.

(تاریخ (ا)، یونان و روم، صفحه ۵۱)

تاریخ (ا)

-۲۰۱

(محمدعلی فطیبی)

محقق باید موضوعی را برگزیند که منابع و اطلاعات کافی در مورد آن موجود باشد و «پرسش‌ها» در یک پژوهش علمی مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

(تاریخ (ا)، تاریخ‌شناسی؛ کاوش در گذشته، صفحه ۶)

-۲۰۲

(میلار هوشیار)

در گاهشماری «اوستایی» ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسمی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

(تاریخ (ا)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه ۱۵)

-۲۰۳

(موسیما عفتی)

تصویر صورت سؤال، دسته جامی به شکل بزرگوهی بالدار است که در سال ۱۸۹۷ میلادی در شوش ایران کشف شده است.

(تاریخ (ا)، باستان‌شناسی؛ در پست‌وهوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۰)

-۲۰۴

(سیدعلیرضا احمدی)

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، افروختن آتش و به کار گرفتن آن بود که تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت. یافته‌های به دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان در شهرستان مهران واقع در استان ایلام (مناطق کوهپایه‌ای زاگرس) نشان می‌دهد که ساکنان این سکونتگاه جزو نخستین گردآورندگان خوارک بودند که به کشت گندم و جو روی آوردن.

(تاریخ (ا)، پیدایش تمدن بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۱ و ۳۰)

-۲۰۵

(بهروز بھی)

بین‌النهرین یا میان رودان به معنای سرزمین‌های میان دورود دجله و فرات در کشور کنونی عراق است؛ اما جغرافیای تمدن بین‌النهرین فقط محدود به سرزمین‌های میان دورود نیست و شامل تمامی سرزمین‌های پست غرب فلات ایران می‌شود.

حمورابی مشهورترین فرماتروای اموری بود.

(تاریخ (ا)، پیدایش تمدن بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۵ و ۳۷)

(پژوهش یعنی)

-۲۱۶

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته‌کوه‌های بشاگرد و اطراف آن باارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را ناهمواری‌های مریخی هم می‌نامند.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه ۲۹)

(آزاده میرزایی)

-۲۱۷

خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، دربارش سواحل جنوبی کشور نقش چندانی ندارد و موجب شرجی شدن هوا می‌شود و در این ناحیه اختلاف دما کم است.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه ۳۸)

(آزاده میرزایی)

-۲۱۸

مرکز پرفشار از طریق جلوگیری از صعود هوای مرطوب باعث کاهش باران و ایجاد بیابان‌ها در کشور می‌شود و رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس با جذب رطوبت، وضعیت آب‌وهوایی را در نیمه شمالی و غربی کشور مناسب کرده‌اند.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

(محمدعلی فطیبی)

-۲۱۹

میله‌چاه در قنات به منظور دسترسی به راه قنات برای لایروبی و تغییر و هم‌چنین تهویه هوا وجود دارد. در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدی‌هی رودها بیش‌تر می‌شود.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه ۴۹)

(موسا عفتی)

-۲۲۰

الف) از حدود ۶۰ میلیون سال پیش دریای خزر، از سایر آب‌های قدیمی جدا ماند و به شکل بزرگ‌ترین دریاچه جهان درآمد.

ب) از جمله دلایل اهمیت دریای عمان، امکان دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان و حمل و نقل کالا و مسافر از طریق راههای دریایی است.

د) طول خلیج فارس حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۸)

جغرافیا (۱)

-۲۱۱

(آزاده میرزایی)

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، سبب می‌شود جغرافیادان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند و دید ترکیبی به جغرافیادان کمک می‌کند تا به طور همه‌جانبه و جامع، پدیده‌ها را مورد مطالعه قرار دهد.

(پژوهیای ایران، پژوهیا پیست، صفحه ۶)

-۲۱۲

(آزاده میرزایی)

سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد. چه زمانی این پدیده شدت می‌یابد؟ (فصل گرم سال) در گام چهارم (پردازش اطلاعات) پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش آغاز می‌شود.

(پژوهیای ایران، پژوهیا پیست، صفحه‌های ۷ و ۱۱)

-۲۱۳

(آزاده میرزایی)

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۳۹ درجه در جنوب منطقه معتدل نیم‌کره شمالی قرار گرفته است و قرار گرفتن خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام ارزش فرهنگی و سیاسی این منطقه را نشان می‌دهد.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه‌های ۱۴ و ۱۷)

-۲۱۴

(موسی عفتی)

آب‌های روان، باد، اختلاف دما به همراه عملکرد انسان که با بهره‌برداری‌های گوناگون خود از محیط، سرعت تغییرات را افزایش داده است، موجب تغییر شکل ناهمواری‌های ایران شده است.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه ۲۲)

-۲۱۵

(محمدعلی فطیبی)

دو توده کوهستانی مهم به نام سهند و سبلان در منطقه کوهستانی آذربایجان بر اثر فوران آتش‌فشانی به وجود آمدند. (رشته‌کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است).

احداث سد گتوند در محل نامناسب، باعث تغییر کیفیت آب رودها شده است.

(پژوهیای ایران، پژوهیای طبیعی در ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۶)

جامعه‌شناسی

-۲۲۶ (آذر معموری)
کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد. انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است. زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه ۳)

-۲۲۷ (کنکور سراسری ۹۳، با تغییر)
جهان تکوینی پیش از انسان، وجود داشته است و مستقل از خواست و اراده انسانی وجود دارد. متکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. نزد آنان جهان طبیعت، بخشی از جهان تکوینی است. آن‌ها جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق‌طبیعت تقسیم می‌کنند. برخی، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و این جهان را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. این گروه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی تفاوتی واقعی قائل نیستند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ بیوانی، صفحه‌های ۶ و ۷)

-۲۲۸ (ممید مرثی)
کنش‌های اجتماعی و پیامدهایی که به دنبال دارند، همان پدیده‌های اجتماعی‌اند. ارزش‌های اجتماعی (ارزش‌های مورد قبول جامعه) مقتضی کنش‌های متناسب با خود هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

-۲۲۹ (شیوا شریف‌زاد)
آگاهانه بودن: اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدھیم، از گفتار باز می‌مانیم. از این رو بچه‌ها به علت عدم آگاهی از کلمات، نمی‌توانند حرف بزنند.

ارادی بودن: کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه ۳)

-۲۳۰ (شیوا شریف‌زاد)
با توجه به مفهوم پیامدهای ارادی و غیرارادی، «یاد گرفتن یا به خاطر ماندن درس‌ها»، پیامد طبیعی و غیرارادی فعالیت انسان است. اما «پاسخ دادن به پرسش‌های امتحانی یا سؤالات کنکور» و «دادن نمره خوب توسط معلم یا قبولی در کنکور»، پیامد ارادی کنش اوست.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه ۶)

-۲۲۱ (آرزو مهریا)
کنش‌های انسان در موقعیت‌های مختلف متفاوت است؛ به طور مثال، نوع پوشش انسان در مکان‌های مختلف فرق دارد. با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.

پیامدهایی که به اراده انسان‌ها وابسته است، احتمالی است یعنی ممکن است انجام بشود یا انجام نشود.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه‌های ۶ و ۹)

-۲۲۲ (الوه فخری)
به ترتیب هر یک از موارد صورت سؤال، مربوط به قسمت‌های «الف، ج و ج» است.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه‌های ۶ و ۹)

-۲۲۳ (شیوا شریف‌زاد)
اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ یک از ارزش‌ها و آرمان‌های اجتماعی مانند حقیقت، عدالت، امنیت، آزادی و سعادت محقق نمی‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، بیوان اجتماعی، صفحه ۱۲)

-۲۲۴ (آذربایجانی)
جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است. از بخش فردی جهان انسانی، با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ بیوانی، صفحه‌های ۴ و ۵)

-۲۲۵ (آذر معموری)
بخش فردی جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها باز می‌گردد و ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها به این بخش مربوط می‌شود. در مقابل جهان انسانی، می‌توان از جهان تکوینی نام برد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ بیوانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

(آریتا بیدقی)

-۲۳۶

از آن جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم مجبور نیستیم خودمان به تنها‌ی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

(آریتا بیدقی)

-۲۳۱

تشریم گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نظر گروه اول - نظر گروه سوم

گزینه «۲»: نظر گروه دوم - نظر گروه سوم

گزینه «۳»: نظر گروه سوم - نظر گروه دوم

گزینه «۴»: نظر گروه اول - نظر گروه اول

(آریتا بیدقی)

-۲۳۷

عبارت اول ← افزایش ذخیره دانش علمی جامعه
عبارت دوم ← تلاش افرادی که شناخت علمی از مسائل دارند
عبارت سوم ← حل تعارضات میان دانش عمومی و دانش علمی

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۶)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلوانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

-۲۳۲

(آریتا بیدقی)

-۲۳۸

اگر تلقی جهان متعدد از علم در جوامعی که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سرایت کند در ذخیره دانشی آن جوامع تعارضاتی پدید می‌آید ← ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود ← دانش علمی از رشد و رونق باز می‌ماند و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفیره دانشی، صفحه ۶)

جهان انسانی، محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به این جهان است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلوانی، صفحه ۶)

-۲۳۳

(عمدارالدین صالحیان)

بخش اجتماعی جهان انسانی، هویتی فرهنگی دارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلوانی، صفحه ۶)

-۲۳۴

جهان فرهنگی بخشی از جهان انسانی است. از بخش اجتماعی جهان انسانی با عنوان جهان فرهنگی و از بخش فردی آن با عنوان جهان ذهنی تعبیر می‌کنند و بدین ترتیب، جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلوانی، صفحه ۶)

(آریتا بیدقی)

-۲۳۹

ج ← دانش علمی
الف ← دانش عمومی
ب ← جهان متعدد غرب

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفیره دانشی، صفحه‌های ۵، ۶ و ۷)

(آذر معمودی)

-۲۳۵

گزینه «۳» از ویژگی‌های دانش عمومی است ← نوعی آگاهی است که به سبب عادت از نظر انسان پنهان می‌شود و در صورت عدم وجود آن جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفیره دانشی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. این گروه، طبیعت را در برابر جهان انسانی قرار می‌دهند و با تقسیم جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی از سه جهان سخن می‌گویند. (طبیعت - ذهن - فرهنگ)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ پهلوانی، صفحه ۶)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۲۴۶

دین الهی که از سرچشمه وحی می‌جوشد، راه و رسم سعادت انسان را با تبیین جهان و آغاز و انجام آن به ما نشان می‌دهد.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(سید علیرضا احمدی)

-۲۴۷

آیه مذکور در صورت سؤال ناظر بر این است که تفاوت زبان در ارائه یک مفهوم فلسفی در ماهیت فلسفی مطلب تغییری ایجاد نمی‌کند و دین الهی در مباحث هستی‌شناسانه، راه و رسم سعادت و تعالی را با ادبیاتی غیر فلسفی بیان می‌دارد.

نکته: کلام خدا و پیشوایان دین در قالب بیان دینی ابراز شده‌اند.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۲۴۸

منظور از سنت، شیوه زندگی و سیره رسول اکرم (ص) و اهل بیت است. عقل برخلاف نظر اهل حدیث حکم می‌کند و کتاب و سنت نیز آنان را تأیید نمی‌کند؛ بنابراین این سه مورد در یک راستا قرار می‌گیرند.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(موسی آکبری)

-۲۴۹

معترله کم و بیش از عقل فلسفی و استدلایلی بهره می‌بردند. نکته: اهل حدیث در پاسخ به مسائل مابعدالطبیعی دین جمله «الكيفية مجھولة و السؤال عنه بدعة» را بیان می‌کردند. (رد گزینه ۳)

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(کلتور سراسری ۹۷)

-۲۵۰

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: هر کسی می‌تواند به میزان توان خود طلب حکمت باشد. گزینه ۲: در دین پیوسته به تفکر سفارش شده است و این حرف که قرآن مارا از تفکر بی‌نیاز می‌کند مستلزم تنافض می‌باشد. گزینه ۴: اگر کسی در راه دستیابی به حکمت تلاش خود را بکند، به آن دست می‌یابد و موهبت خاصی نیست.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵)

فلسفه دوازدهم

-۲۴۱

(موسی آکبری)

فلسفه، علوم انسانی را بنیان‌گذاری نمی‌کند بلکه درباره مبانی خاص آن به پژوهش می‌پردازد.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۲ و ۳)

-۲۴۲

(فرهاد علی‌نژاد)

این نظریه در پی کشف قوانین کلی برای سیر حوادث تاریخ بشر است و در مورد تمدن‌های بشری نظری کلی (قانون) ارائه می‌دهد؛ پس می‌توان گفت تاریخ بشر را به عنوان موضوع تفکر فلسفی انتخاب کرده است و در حیطه فلسفه تاریخ می‌گنجد.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۳)

-۲۴۳

(سید علیرضا احمدی)

فلسفه می‌خواهد پرده از چهره‌های گوناگون یک موجود مثل رنگ، شکل، جرم، انرژی، حرارت، حیات و ... کنار بزند و با واقعیت آن‌ها رو به رو شود.

(فلسفه، کلیات، صفحه ۵)

-۲۴۴

(کلتور سراسری ۹۳)

در نظر فیلسوف اشیا و موجودات در حکم حروف و کلمات و جملات هستند و وجود و هستی‌شان در حکم معنای آن‌هاست.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۴ و ۵)

-۲۴۵

(موسی آکبری)

فطرت ثانی که همان تفکر در رابطه با اموری غیر از امور روزمره است، اقتضای ذات بشر می‌باشد و سؤال «چرا هستم؟» مصدقی از ورود به حیطه آن می‌باشد.

(فلسفه، کلیات، صفحه‌های ۷ و ۸)

(فرهاد علی‌نژاد)

-۲۵۶

عبارت گزینه «۲» یک تصدیق است. در تصدیق، حکم و قضاوت وجود دارد و برای رسیدن به تصدیق جدید، استدلال لازم است.

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این عبارت یک تصور است و کاری که برای رسیدن به چیستی یک مفهوم انجام می‌گیرد، تعریف نام دارد. در حقیقت، هر تصور، حاصل یک تعریف است.

گزینه «۳»: برای رسیدن به یک تصور مانند «جوهر مادی حساس»، به تعریف نیاز داریم که نوعی از تفکر است.

گزینه «۴»: این عبارت یک تصدیق است اما در تعریف است که تصوری مجهول با اندوخته‌های تصوری دیگر روش می‌شود.

(منطق، تعریف، صفحه ۶)

(موسی‌آکبری)

-۲۵۷

فیلوسوفوس معادل کلمه فیلسفه است و در گذشته دوستدار دانش معنی داشت.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه‌های ۲ و ۳)

(موسی‌آکبری)

-۲۵۸

این سؤال مربوط به برخورد مردم عادی با امور روزمره نظیر آنچه ذکر شد (چرایی لزوم احترام گذاشتن به دیگران) است که به معنای تبیین عقلانی یک واقعه یا پدیده می‌باشد.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۳)

(قارچ از کشور ۹۷)

-۲۵۹

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مبانی فلسفی اصول ضروری و کلی هستند و نمی‌توان گفت منبع آن‌ها پدیده‌های طبیعی است.

گزینه «۲»: در همه علوم به یک اندازه استفاده می‌شوند.

گزینه «۳»: روش اثبات آن‌ها عقلی و فلسفی است نه تجربی.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

(موسی‌آکبری)

-۲۶۰

دانشمندان قبول دارند که به حواس انسان می‌توان اعتماد کرد و تجربه و آزمایش روشی مطمئن برای کشف اسرار طبیعت است اما نمی‌گویند که تنها روش مطمئن همین روش می‌باشد.

(فلسفه، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۶)

منطق و فلسفه یازدهم

-۲۵۱

(همیده مهرانی)

ارسطو، فیلسوف بزرگ یونان در سده چهارم قبل از میلاد است. اگر ارسطوئیان (پیروان ارسطو) گفته‌اند که انسان «حیوان ناطق» است، خواسته‌اند جایگاه رفیع اندیشه را در ساختار وجود انسان نشان دهند. (منطق، تعریف، صفحه ۱)

-۲۵۲

(موسی‌آکبری)

منطق فقط ما را با طرز کار ذهن آشنا می‌کند و همین آشنایی، ما را در درست اندیشیدن یاری می‌کند و مانع بروز برخی اشتباهات در هنگام تفکر می‌گردد.

نکته: منطق ضوابط را کشف می‌کند نه ابداع و آدمی به صورت غیرارادی و طبیعی در هر لحظه از عمرش به تفکر می‌پردازد.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۲ و ۳)

-۲۵۳

(موسی‌آکبری)

در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در بیان یک تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن آن کاری نداریم.

(منطق، تعریف، صفحه ۶)

-۲۵۴

(موسی‌آکبری)

- مفهوم حیوان نسبت به ناطق کلی تر بوده و باید ابتدا بیاید.
- مفهوم خط ارتاطی با تعریف دایره ندارد؛ دایره یک شکل است نه یک خط.

(منطق، تعریف، صفحه ۹)

-۲۵۵

(کامران الهماری)

- تعریف آب به جسم سیال تعریفی جامع است؛ اما مانع نیست، زیرا انواع دیگر سیالات مانند نفت را دربر می‌گیرد.

- تعریف قضیه به جمله خبری صادق تعریفی مانع است؛ اما جامع نیست، زیرا قضایای کاذب را دربر نمی‌گیرد.

- تعریف درخت به جسم نامی سبز تعریفی جامع نیست، زیرا بعضی درختان را که به رنگی غیر سبز هستند، شامل نمی‌شود و مانع نیست زیرا سایر نباتات را نیز دربر می‌گیرد.

(منطق، تعریف، صفحه ۹)

(نسرین حق پرست)

-۲۶۶

الف) پرسش از چیستی مفهوم جرم ← توصیف

ب) بررسی چراجی وقوع جرم ← تبیین

ج) بررسی یکی از علل احتمالی جرم ← تبیین

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

(نسرین حق پرست)

-۲۶۷

بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد، حل مسئله می‌کنند. هرچند این افراد ممکن است به نتیجه مورد نظر برسند، اما چون پاسخ آن‌ها به وسیله دیگران قابل تکرار نیست، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(موسی عفتی)

-۲۶۸

اهداف علم روان‌شناسی به ترتیب، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش می‌باشد.

در روان‌شناسی ابتدا باید مفهوم مورد نظر را به‌خوبی بشناسیم (توصیف)؛ سپس علل وقوع آن را بررسی و کشف کنیم (تبیین)؛ بعد از این مرحله، می‌توان وقوع پدیده یا مفهوم را بر اساس شناختی که از خود مفهوم و علل آن داریم، «پیش‌بینی» کرده و با رسیدن به این هدف، «کنترل» آن پدیده ممکن خواهد شد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

(زهرا بهمالی)

-۲۶۹

فارابی در نظام بخشیدن به علوم و ایجاد هماهنگی میان آن‌ها تلاش علمی بسیار کرده است. او راه شکوفایی فطرت را آموزش می‌داند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۴)

(نسرین حق پرست)

-۲۷۰

به ترتیب فیلسوفان از شیوه خردگرایانه (با کمک فلسفه و مبتنی بر منطق)، پژوهشکان از طریق روش علمی (تجربی و عینی) و فقهای اسلامی از طریق استناد به آیات و روایات به شناخت موارد مذکور می‌رسند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۶)

روان‌شناسی

-۲۶۱

(فرهار علی نژاد)

فرضیه، جمله‌ای خبری است که به صورت خردمندانه‌ای در پاسخ به سوالات طرح می‌شود. خردمندانه بودن محتوای یک جمله خبری به این معناست که نه بر اساس شناس و تصادف، بلکه مبتنی بر دانش و تجربه باشد. با توجه به این که می‌دانیم ساختار صوری برخی نظریه‌ها در زمان ارائه، قابل بررسی تجربی نیست، پس می‌توان فرضیه گزینه «۴» را خردمندانه دانست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عوامل دیگری مثل قدرت اراده، تربیت خانوادگی و ... نیز بر موقعیت اجتماعی افراد تأثیرگذار است.

گزینه «۲»: فرضیه باید جمله‌ای خبری باشد؛ جملات پرسشی نمی‌توانند فرضیه باشند زیرا قابل بررسی تجربی نیستند.

گزینه «۳»: استرس یکی از مهم‌ترین عوامل بروز حمله قلبی است و این مورد با تجربه ما ناسازگار است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(یاسین مهروی اصل)

-۲۶۲

در آغاز قرن بیستم اکثر روان‌شناسان، تعریف علم روان‌شناسی را مطالعه زندگی روانی، ذهن و هوشیار می‌دانستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۰)

(فرهار علی نژاد)

-۲۶۳

مهمن‌ترین ویژگی روش شهودی، شخصی و غیرقابل تعمیم بودن آن است و این ویژگی دقیقاً مقابله عینی و قابل تکرار بودن روش علمی برای افراد مختلف است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۶)

(موسیما آذرکبار)

-۲۶۴

- در شیوه خردگرایانه با کمک فلسفه و روش‌های مبتنی بر منطق، به حقیقت چیزی پی می‌برند.

- ویژگی مشترک همه منابع کسب شناخت آن است که هیچ کدام نمی‌توانند بر درستی روش خود و انکار دیگری اصرار ورزند.

- مزیت تعریف عملیاتی سهولت اندازه‌گیری است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(فاطمه فویمیان)

-۲۶۵

- به کمک «توجه»، یک یا چند محرك احساس‌شده را انتخاب می‌کنیم.

- فرایند بازنمایی اطلاعات موجود در حافظه، «تفکر» نام دارد.

- متخصصان به فرایندهایی همچون «توجه»، «ادرآک» و «حافظه»،

«شناخت پایه» و به انواع تفکر، «شناخت عالی» می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)